

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет обліку та податкового менеджменту

Кафедра аудиту

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «Диджитал-облік»

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

Форма навчання: очна (денна)

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

**на тему: «Особливості організації обліку основних засобів ТОВ АК
«Кроу Україна» з використанням комп'ютерної обробки даних»**

здобувача Опанасенка Дмитра Вікторовича

Науковий керівник: к.е.н., доцент

Булкот Ганна Вікторівна

**Робота допущена до захисту перед
екзаменаційною комісією з атестації
здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри: д.е.н., професор О.А. Петрик

Київ – 2024

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить 75 сторінок, 8 рисунків, список використаних джерел з 45 найменувань, додатки.

«Особливості організації обліку основних засобів ТОВ АК «Кроу Україна» з використанням комп'ютерної обробки даних»

Об'єктом дослідження є фінансово-господарська діяльність підприємства в частині операцій з основними засобами з використанням комп'ютерної обробки даних

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, організаційних та методичних аспектів обліку основних засобів ТОВ АК «Кроу Україна»

Мета дослідження полягає у дослідженні особливостей організації обліку основних засобів ТОВ АК «Кроу Україна»; систематизації технологічних та методичних положень обліку основних засобів діяльності та розробка практичних рекомендацій щодо їх комп'ютеризації та удосконалення, з можливістю подальшого використання на підприємстві ТОВ АК «Кроу Україна»

Відповідно до поставленої мети були визначені такі *завдання*:

- описати організаційно-технологічні особливості діяльності ТОВ АК «Кроу Україна» та їх вплив на побудову обліку основних засобів з використанням комп'ютерної обробки даних;
- охарактеризувати економічну сутність основних засобів, їх класифікацію та оцінку;
- проаналізувати облікову політику щодо основних засобів діяльності підприємства та її відповідність вимогам НП(С)БО.
- розглянути електронне документування операцій з обліку основних засобів ТОВ АК «Кроу Україна»;

- описати синтетичний і аналітичний облік основних засобів ТОВ АК «Кроу Україна» з використанням комп'ютерної обробки даних;
- обґрунтувати порядок розкриття інформації щодо основних засобів у фінансовій та внутрішньогосподарській звітності ТОВ АК «Кроу Україна» з використанням комп'ютерної обробки даних;
- запропонувати шляхи удосконалення комп'ютеризації процесу обліку основних засобів підприємства ТОВ АК «Кроу Україна».

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів.

За результатами проведеного дослідження були розроблені шляхи удосконалення, формування та функціонування системи обліку основних засобів ТОВ «АК «Кроу Україна». В результаті удосконалення впровадження автоматизованого управління компанії, ТОВ «АК «Кроу Україна» отримало змогу: поліпшити якість проектування об'єктів; знизити час на пошук необхідної інформації; скоротити час на розгляд документів всередині компанії; знизити потенційні затримки і ризики на кожній з фаз надання послуг; зменшити навантаження на персонал відділів проектного документообігу та скоротити трудомісткість на реєстрацію документів. Кваліфікаційна бакалаврська робота має практичну цінність та її результати використані у господарській діяльності Товариства з обмеженою відповідальністю «Аудиторська компанія «Кроу Україна»

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи: 2024.

Рік захисту роботи: 2024.

Ключові слова: основні засоби, компанія, підприємства, амортизація, вартість, відомість, цифрові технології, інформаційна база, первинні документи, програмне забезпечення, економічні показники.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТОВ АК «КРОУ УКРАЇНА» З ВИКОРИСТАННЯМ КОМП'ЮТЕРНОЇ ОБРОБКИ ДАНИХ	6
1.1 Організаційно-технологічні особливості діяльності ТОВ АК «Кроу Україна» та їх вплив на побудову обліку основних засобів з використанням комп'ютерної обробки даних	6
1.2 Економічна сутність основних засобів, їх класифікацію та оцінку	9
1.3 Облікова політика щодо основних засобів діяльності підприємства та її відповідність вимогам НП(С)БО	16
РОЗДІЛ 2 СТАН ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТОВ АК «КРОУ УКРАЇНА» З ВИКОРИСТАННЯМ КОМП'ЮТЕРНОЇ ОБРОБКИ ДАНИХ.....	32
2.1 Електронне документування операцій з обліку основних засобів ТОВ АК «Кроу Україна»	32
2.2 Синтетичний і аналітичний облік основних засобів ТОВ АК «Кроу Україна» з використанням комп'ютерної обробки даних	39
2.3 Порядок розкриття інформації щодо основних засобів у фінансовій та внутрішньогосподарській звітності ТОВ АК «Кроу Україна» з використанням комп'ютерної обробки даних	48
2.4 Шляхи удосконалення комп'ютеризації процесу обліку основних засобів підприємства ТОВ АК «Кроу Україна»	50
ВИСНОВКИ	53
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	56
ДОДАТКИ	61

ВСТУП

Актуальність теми. Нині одним із першочергових завдань, що постають перед українською економікою, є подолання зниження рівня виробництва на вітчизняних підприємствах та забезпечення стабільного відтворювального процесу в усіх його взаємопов'язаних ланках. Основною метою цих підприємств є підвищення ефективності використання матеріально-технічних ресурсів, незважаючи на гострий дефіцит інвестиційних ресурсів. У цьому контексті основні фонди постають як найважливіша складова матеріально-технічної бази.

Безперервний процес відтворення, оновлення, поповнення, зрештою, оснащення підприємства конкурентоспроможною та сучасною робочою силою значною мірою залежить від точного та раціонального обліку. Розвиток цієї сторони економіки значною мірою залежить від отримання своєчасної, достовірної та повної обліково-економічної інформації. Внаслідок цього зростає значущість і важливість обліку основних засобів як найважливішої функції управління підприємством. Існуюча методика обліку основних засобів не забезпечує ґрунтовного аналізу ефективності утримання та використання цих засобів, оскільки не забезпечує систему управління підприємством необхідною інформацією. Нечіткість законодавчого регулювання, численні зміни в законодавчій базі, відсутність співвідношення між фінансовим і податковим обліком сприяли викривленню справжньої природи основних засобів і породили плутанину серед спеціалістів щодо інформації про ці активи. Зважаючи на ці обставини, зрозуміло, що тема дослідження залишається дуже актуальною.

Тема «основні засоби» активно досліджується вченими України та інших країн. Помітний внесок у сферу обліку та контролю основних засобів та їх використання внесли такі відомі фахівці, як Ф.Ф. Бутинець, Н.Г. Виговська, А.Г.Загородній, З.В. Задорожний, В.С. Рудницький, В.В. Сопко, Л.К. Сук, Н.О. Ткач, Б.Ф.Усач та інші відомі вітчизняні та зарубіжні вчені та економісти. Ці

особистості значною мірою вплинули на розвиток теоретичних засад і методологічних підходів у цій галузі дослідження.

Незважаючи на невтомні зусилля вчених досі, залишається відсутність консенсусу щодо класифікації «первинних активів» і тонкощів, пов'язаних з їх управлінням і наглядом. Отже, вкрай необхідно провести подальші дослідження, щоб глибше заглибитися в цей конкретний аспект.

Мета дослідження – дослідити особливості організації обліку основних засобів ТОВ АК «Кроу Україна»; систематизувати технологічні та методичні положення обліку основних засобів діяльності та розробити практичні рекомендації щодо їх автоматизації та удосконалення, з можливістю подальшого використання на підприємстві ТОВ АК «Кроу Україна».

Завдання дослідження:

- описати організаційно-технологічні особливості діяльності ТОВ АК «Кроу Україна» та їх вплив на побудову обліку основних засобів з використанням комп'ютерної обробки даних;
- охарактеризувати економічну сутність основних засобів, їх класифікацію та оцінку;
- проаналізувати облікову політику щодо основних засобів діяльності підприємства та її відповідність вимогам НП(С)БО;
- розглянути електронне документування операцій з обліку основних засобів ТОВ АК «Кроу Україна»;
- описати синтетичний і аналітичний облік основних засобів ТОВ АК «Кроу Україна» з використанням комп'ютерної обробки даних;
- обґрунтувати порядок розкриття інформації щодо основних засобів у фінансовій та внутрішньогосподарській звітності ТОВ АК «Кроу Україна» з використанням комп'ютерної обробки даних;
- запропонувати шляхи удосконалення автоматизації процесу формування та обліку основних засобів підприємства ТОВ АК «Кроу Україна».

Об'єкт дослідження – фінансово-господарська діяльність підприємства

в частині операцій з основними засобами з використанням комп'ютерної обробки даних.

Предмет дослідження – сукупність технічних, теоретичних, організаційних та методичних аспектів обліку основних засобів підприємства ТОВ АК «Кроу Україна».

Методи дослідження. У роботі використовувалися загальнонаукові (спостереження, порівняння, формалізація, аналіз і синтез, індукція та дедукція) та специфічні методи дослідження. За допомогою історичного методу досліджено походження, формування та розвиток категорії основні засоби у системі обліку. Документальне оформлення операцій з основними засобами розглянуто за допомогою системного вивчення господарських процесів. Результати досліджень зображенні з використанням схематичних та графічних методів.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні шляхів покращення обліку основних засобів, розробці теоретичних і практичних рекомендацій щодо оптимізації обліку основних засобів з використанням комп'ютерної обробки даних на досліджуваному підприємстві.

Інформаційною базою роботи стали законодавчі акти, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених із питань обліку й аудиту, нормативно-правові документи з питань обліку основних засобів, матеріали науково-практичних конференцій, дані обліку і звітності ТОВ АК «Кроу Україна».

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості застосування наданих пропозицій щодо вдосконалення обліку основних засобів з використанням комп'ютерної обробки даних у практиці ТОВ АК «Кроу Україна».

Структура та обсяг дослідження. Дипломна робота складається із вступу, двох розділів, висновків і пропозицій, списку використаних джерел і додатків.

РОЗДІЛ 1

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТОВ АК «КРОУ УКРАЇНА» З ВИКОРИСТАННЯМ КОМП'ЮТЕРНОЇ ОБРОБКИ ДАНИХ

1.1 Організаційно-технологічні особливості діяльності ТОВ АК «Кроу Україна» та їх вплив на побудову обліку основних засобів з використанням комп'ютерної обробки даних

ТОВ АК «КРОУ УКРАЇНА» - товариство з обмеженою відповідальністю, створене відповідно до законодавства України.

Станом на 31 грудня 2022 року до складу засновників товариства входять Потопальська Олена Вікторівна, яка володіє більшістю 70% акцій, та Карпов Леонід Миколайович, якому належить 30% акцій компанії.

Після державної реєстрації компанія стає юридичною особою з правами та обов'язками, визначеними законом. Він веде незалежну фінансову документацію, включаючи баланси, рахунки та активи в різних фінансових установах. Крім того, вона має печатки, штампи та бланки з повною назвою та логотипом. Компанія здійснює свою діяльність відповідно до законодавства України. Крім того, компанія працює під брендом Crowe через ліцензійну угоду на торговельну марку TRADEMARK LICENSE AGREEMENT, підписану 20 червня 2018 року.

Основним напрямком діяльності компанії є надання спектру послуг, таких як аудит, бухгалтерський облік та консалтинг. Ці послуги окремо віднесені за КВЕД до категорії 69.20, яка стосується діяльності у сфері бухгалтерського обліку, аудиту та податкового консультування.

Компанія є частиною міжнародної мережі Crowe Global (Amended and Restated By-Laws and Agreement of Association of Crowe Horwath International Association (a Verein formed pursuant to the laws of the Confederation of Switzerland) з 8 серпня 2016 року.

Детальну інформацію про мережу Crowe Global, корпоративну структуру Компанії та спектр послуг, що пропонуються Компанією, можна знайти в розділі 1 Прозорість Звіту про прозорість АС Crowe Ukraine 2022 у підрозділі «Crowe Global».

Кількість працівників Товариства складає:

- 1) станом на 31.12.2021 - 77 осіб, в тому числі:
 - професійний штат – 54 особи (серед них професійні аудитори - 28 осіб)
 - адміністративний штат – 22 осіб
- 2) станом на 31.12.2022 - 82 особи, в тому числі:
 - професійний штат – 63 осіб (серед них сертифіковані аудитори - 28 осіб)
 - адміністративний штат – 19 особи.

Товариство має дочірні компанії і філії:

- ФІЛІЯ АУДИТОРСЬКОЇ КОМПАНІЇ "КРОУ УКРАЇНА" М. ОДЕСА
- ФІЛІЯ АУДИТОРСЬКОЇ КОМПАНІЇ "КРОУ УКРАЇНА" М.ХАРКІВ
- ТОВ «КРОУ ЕККАУНТІНГ УКРАЇНА»
- ТОВ «КРОУ ЕЙВІАР»

Організація бухгалтерського обліку з використанням комп'ютерних технологій суттєво відрізняється, і її можна краще зрозуміти, вивчивши таблицю, у якій наведено ключові відмінності (див. Додаток 1).

Із зростанням цифровізації економіки використання складних програмних систем має потенціал для значного покращення загальної організації бухгалтерського обліку. Бухгалтерський облік є строго регульованою функцією управління, яка може ефективно досягати своїх цілей, якщо існують заздалегідь визначені плани та правила. У контексті автоматизованого обліку ці плани та правила перетворюються на формальні алгоритми, реалізовані програмним забезпеченням, перетворюючи бухгалтерський облік із простого представлення економічного процесу в добре структуровану й організовану систему (див. рис. 1.1).

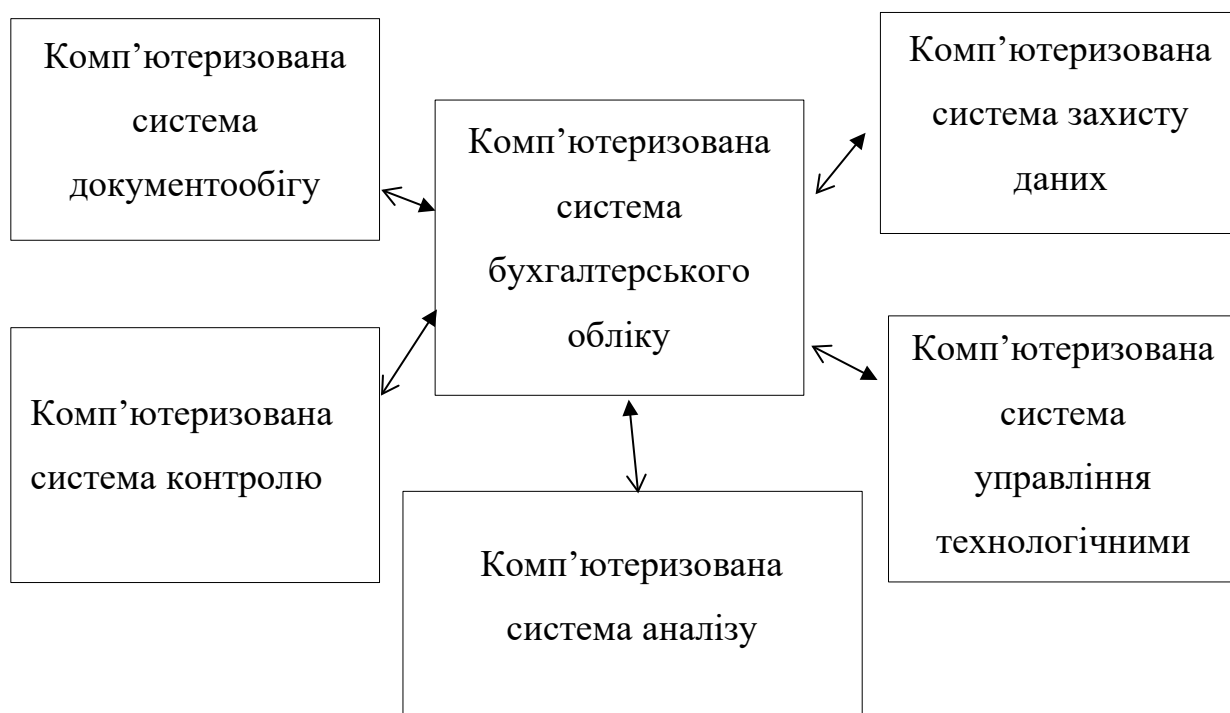

Рисунок 1.1 - Взаємозв'язок КСБО з іншими комп'ютеризованими системами в рамках єдиної комп'ютеризованої системи управління підприємством

Джерело: сформовано автором на основі [2].

Крім того, це поняття сприяє переходу до ідеї активної координації виробничого процесу, робочої сили та адміністрування в сфері бухгалтерського обліку. У цьому контексті згуртована сутність є результатом свідомих і навмисних зусиль бухгалтерів.

1.2 Економічна сутність основних засобів, їх класифікацію та оцінку

Основні засоби є найважливішою частиною фінансово-економічної діяльності організації, відіграючи життєво важливу роль у різноманітних економічних процесах. Таким чином, термінологія, яка використовується при документуванні та аналізі основних засобів, є надзвичайно важливою для точного відображення їх вартості у фінансових звітах.

Давайте заглибимося в еволюцію категорії «основні засоби» в царині наукової літератури. Важливо визнати, що поняття «основні активи» почало отримувати визнання як самостійна економічна категорія на сучасному етапі економічного прогресу. У працях класичних економістів єдиною категорією, яка брала до уваги, був капітал, що охоплював необоротні активи як одну з його складових.

Поняття «основний капітал» вперше було визначено та досліджено А. Смітом, відомим ученим, у його впливовій праці «Дослідження природи та причин багатства націй», опублікованій у 1776 році. У цьому новаторському дослідженні Сміт заглибився в природу капіталу, його накопичення і практичне застосування. Саме в цій праці він вперше ввів терміни «основний капітал» і «оборотний капітал». Розуміння основного капіталу Смітом охоплювало широкий спектр матеріальних активів, таких як машини, інструменти, промислові та комерційні будівлі, сільськогосподарські споруди, склади та поліпшення землі, такі як очищення, осушення та внесення добрив. Ці активи, які зберігали свою фізичну форму без істотних змін, вважалися частиною основного капіталу, оскільки вони приносили дохід. Важливо відзначити, що Сміт підкреслював, що основний капітал не бере участі в процесі кругообігу, оскільки він залишається у власності однієї фізичної або юридичної особи. Його рентабельність залежить від підтримки та використання оборотного капіталу [8].

Давид Рікардо вважав, що поділ капіталу на основний і оборотний визначається тривалістю їх корисності. Він підкреслював, що класифікація

конкретного капіталу як основного чи оборотного залежить від конкретної галузі, в якій він використовується. Іншими словами, той самий тип капіталу може служити основним капіталом в одній галузі, одночасно функціонуючи як оборотний капітал в іншій [4].

Дж. С. Мілль робив більший акцент на участі основного капіталу у процесі виробництва. Він підкреслив, що значна частина капіталу, яка інвестується в довговічні знаряддя виробництва, не виключається з процесу виробництва, а залишається в ньому. Крім того, він зазначив, що цей тип капіталу не обмежується одноразовим використанням, а продовжує функціонувати протягом тривалого періоду часу. Ця категорія капіталу охоплює різні активи, такі як будинки, машини та інші інструменти, які зазвичай називають технікою. Варто зазначити, що довговічність деяких із цих активів є особливо важливою, а їхня роль як інструментів виробництва продовжується через багаторазове використання у виробничих операціях. Капітал, який існує в одній із цих довготривалих форм і генерує дохід протягом тривалого часу, називається основним капіталом [7]. Дж.С. Мілль визначив конкретні критерії розрізнення основного капіталу, включаючи його довговічність у процесі виробництва, його роль на багатьох стадіях виробництва та його здатність генерувати дохід протягом тривалого періоду. Ці фактори були вирішальними у визначенні визнання основного капіталу в рамках економічної системи.

У XVIII столітті фізіократ Ф. Кене дав новаторське визначення капіталу, яке було глибше, ніж будь-яке попереднє розуміння. Замість того, щоб ототожнювати капітал із простими грошима, Кенет визнав, що він охоплює фізичні активи, які використовуються у процесі виробництва, що в кінцевому підсумку призводить до створення «чистого продукту» [9]. Ця перспектива спонукала його ввести концепцію капіталу, який поділяється на основний капітал і оборотний капітал.

У сфері бухгалтерського обліку трудові ресурси віднесені до окремої облікової одиниці, відомої як «основні засоби». Такий розподіл трудових

ресурсів допомагає точно відстежувати та управляти вартістю основних засобів в організації.

Відповідно до принципів, викладених у Заяві про рекомендовану практику НП(С)БО 7 Ради з бухгалтерського обліку державного сектору, основні засоби стосуються фізичних активів, якими володіє компанія з метою їх використання у виробництві або постачанні продуктів і послуг, здаючи їх в оренду зовнішнім сторонам або використовуючи для виконання адміністративних функцій. Очікується, що ці активи будуть використовуватися протягом понад одного року або довше, якщо операційний цикл перевищує один рік [7].

Крім того, Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (IAS) 16 містить детальне пояснення, що основні засоби стосуються фізичних активів, які використовуються у виробництві або наданні товарів і послуг, здаються в оренду третім сторонам або використовуються для адміністративних функцій. Очікується, що ці активи будуть використовуватися протягом кількох звітних періодів [21].

Відповідно до Податкового кодексу, а саме пункту 14.1.138 статті 14, термін «основні засоби» стосується матеріальних активів, які охоплюють запаси корисних копалин, призначені для розробки ділянок надр. Проте важливо зазначити, що це визначення прямо виключає оцінку землі, поточних капітальних вкладень, бібліотечних та архівних колекцій, матеріальних активів, доріг загального користування вартістю менше 6000 грн., невиробничих основних фондів та нематеріальних активів. Ці основні засоби виділяються платником податку для використання в господарській діяльності і мають вартість понад 6000 грн. Крім того, їхня вартість поступово зменшується через фізичний знос або застарівання, і очікується, що вони залишатимуться в експлуатації протягом більше одного року (або робочого циклу, якщо він триває понад один рік) з моменту їх розгортання [36].

Тому важливо звернути увагу на розбіжність у визначенні «основних засобів» в українських нормативно-правових актах, що регулюють їх облік,

оскільки це може призвести до плутанини щодо їх справжньої сутності. Критерії віднесення об'єкта до категорії основних засобів у цих нормативно-правових актах визначають пріоритет його цільового призначення, тоді як податкове законодавство наголошує, що об'єкт може бути визнаний основним засобом, лише якщо він використовується виключно для господарської діяльності платника податків. Ця невідповідність викликає питання щодо належної класифікації та обробки активів у фінансовій звітності та дотримання податкового законодавства.

Важливо визнати, що узгодження національних стандартів бухгалтерського обліку з міжнародними стандартами гарантує, що визначення основних засобів, викладені в обох наборах стандартів, узгоджуються з точки зору ключових критеріїв для визнання. Однак таке узгодження стосується лише обліку основних засобів. При ідентифікації основних засобів для цілей оподаткування критерії, які використовують податкові органи, повинні відповідати нормам, встановленим Податковим кодексом України.

Коли науковці проводять дослідження основних фондів, їх мета полягає в тому, щоб визначити цю категорію таким чином, щоб відповідати вимогам аналізу, конкретної галузі чи менеджменту. Численні вітчизняні та міжнародні дослідники у своїх опублікованих роботах наголошували на важливості ідентифікації основних фондів та показників, які класифікують їх як такі. У таблиці 1.1 подано систематичний огляд того, як на основі цих показників тлумачиться поняття «основний засіб».

Таблиця 1.1 - Ознаки визнання основних засобів

Автори	Критерії визнання основних засобів				
	Матеріальність	Призначення	Поступове перенесення вартості	Термін використання	Вартісне вираження
Агрес О. Г.	+	+	+	+	+
Бабаєв Ю. А.		+		+	
Бабяк Н. Д.	+		+	+	
Безруких П. С.	+			+	
Бланк І. А.	+		+		
Бойко В. М., Вашків П. Г.		+	+		
Борисов А. Б.		+	+		
Бутинєць Ф. Ф.	+	+		+	
Грабова Н. Н.	+			+	
Завадський Й. С.		+	+	+	
Загородній А. Г., Вознюк Г. Л.	+	+		+	
Неміш Ю. В.		+	+	+	
Сердюк В. Н.				+	+
Сопко В. В.			+	+	+
Сухарський В. С.		+	+		

Джерело: сформовано автором на основі [18].

Вивчивши наведені визначення, стає очевидним, що більшість авторів наголошують на певних вирішальних факторах при визначенні основних засобів. Ці фактори включають суттєвість, призначення та термін корисного використання. По-перше, суттєвість стосується фізичної присутності активів, що вказує на те, що вони мають матеріальну форму. По-друге, основні засоби утримуються з наміром використовувати їх у різних цілях, таких як виробництво, постачання товарів, надання послуг, здача в оренду іншим або навіть виконання адміністративних чи соціально-культурних функцій. Нарешті, період корисного використання є суттєвим критерієм для визнання

основних засобів, оскільки очікується, що вони будуть використовуватися протягом понад один рік або, якщо довше, протягом операційного циклу.

Іншим суттєвим аспектом, який слід враховувати при визначенні поняття «основні активи», є погляди Й. С. Завадського, Н. Д. Бабяк, В. М. Бойко, П. Т. Вашківа, А. Б. Борисова, І. А. Бланка, В. В. Сопко, В. С. Сухарський, Ю. В. Неміш, О. Г. Агрес, які підкреслюють важливість амортизації. Вони описують амортизацію як поступове перенесення вартості від основних засобів до продукції, виробленої компанією, у міру її зношування. На думку цих експертів, основні фонди — це матеріальні ресурси, які відіграють довгострокову роль у виробничому процесі (тривалістю понад 365 днів або кілька операційних циклів), зберігаючи свою фізичну форму, водночас вносячи внесок у вартість кінцевого продукту через амортизаційні відрахування. Подібно до настроїв цих дослідників, очевидно, що амортизація є вирішальним критерієм для ідентифікації основних засобів у бізнес-контексті.

Важливо визнати, що деякі автори мають обмежену перспективу при визначенні основних засобів, зосереджуючись виключно на їх використанні у виробничих процесах. Такі вчені, як Й.С. Завадський, В. М. Бойко, П. Т. Вашків, А. Б. Борисов, В. В. Сопко, П. С. Безруких стверджують, що основні фонди використовуються лише у виробництві. Проте основні засоби не обмежуються лише виробничими процесами; вони також важливі для постачання товарів, надання послуг, здачі в оренду іншим особам і виконання адміністративних або соціально-культурних функцій. Тому ми вважаємо, що це вузьке визначення не враховує різноманітних застосувань основних фондів за межами виробництва.

Ось чому команда дослідників під керівництвом А. Б. Борисов, Ф. Ф. Бутинець, А. Г. Загородній, Г. А. Вознюк, Н. Н. Грабова, В. С. Сухарський, О. Г. Агрес, Ю. В. Неміш наголошують на важливості чіткого визначення призначення основних фондів – чи використовуються вони для виробничих цілей, чи для невиробничої діяльності всередині підприємства, наприклад, для

виконання адміністративних чи соціальних функцій. Це розрізнення має вирішальне значення для ефективного управління та використання активів для максимізації їх потенційного впливу на загальну діяльність і успіх підприємства. За винятком О.Г.Агреса, Ю.Г. В. Неміш, В. С. Сухарський, А. Б. Борисов, розглянуті автори не співвідносять поняття «основні засоби» з процесом амортизації.

Важливо зазначити, що більшість науковців, визначаючи поняття «основні засоби», враховують тривалість їх корисного використання, який зазвичай становить більше одного року, або операційний цикл, якщо він перевищує рік, т.к. ключовий фактор при ідентифікації об'єкта як основного засобу. Ми згодні з цією точкою зору, оскільки суб'єкти господарювання придбавають основні фонди з наміром використовувати їх у своїй діяльності протягом тривалого часу.

Дослідники В. В. Сопко, В. Н. Сердюк, О. Г. Агрес ввели поняття вартісного критерію як фактора визначення визнання основних засобів. Вони стверджують, що основні засоби слід вважати трудовими активами, вартість яких перевищує встановлений компанією поріг. Однак ми вважаємо, що така перспектива може бути не зовсім прийнятною в світлі значних темпів інфляції.

Після широкого дослідження поняття «основні засоби» надаємо наступне розгорнуте визначення цієї економічної категорії. Зокрема, основні засоби стосуються матеріальних активів, які зберігають свою первісну форму протягом усього терміну служби, який зазвичай перевищує один рік (або операційного циклу, якщо він перевищує один рік). Ці активи використовуються в різних видах економічної діяльності, а також відіграють роль у виконанні адміністративних або соціально-культурних функцій на підприємстві. Важливо, що вони вносять частину своєї вартості в кінцеву продукцію підприємства, яка може включати виробництво товарів, надання послуг або створення промислової продукції.

1.3 Облікова політика щодо основних засобів діяльності підприємства та її відповідність вимогам НП(С)БО

Облікова політика Товариства, яка діяла у 2022 році, затверджена наказом від 28.12.2018 № 28.12-01 з різними змінами та доповненнями.

Виходячи з обраної облікової політики, Компанія дотримується ряду керівних принципів, методів і процедур, які використовуються для цілей бухгалтерського обліку, а також підготовки та подання фінансової звітності:

- Об'єкт основних засобів вважається активом, якщо існує ймовірність отримання компанією майбутніх економічних переваг від його використання та якщо вартість об'єкта може бути точно визначена. Це визнання базується на потенціалі компанії отримувати цінність від активу з часом, а також здатності впевнено визначати його вартість.

- Вартість основного засобу визначається його первісною вартістю, яка включає ціну придбання разом із будь-якими додатковими витратами, такими як імпортне мито та податки на придбання, що не підлягають відшкодуванню. Крім того, будь-які витрати, понесені під час транспортування активу до призначеного місця та підготовки його до використання, також враховуються в розрахунку загальної собівартості;

Амортизація основних засобів визначається шляхом рівномірного розподілу відрахувань протягом очікуваного терміну корисного використання активу, що призводить до стабільних витрат для Компанії. Ці витрати на амортизацію враховуються при розрахунку прибутків і збитків Компанії.

Визначення тривалості корисного використання (експлуатації) основних засобів здійснюється Товариством під час введення цих засобів в експлуатацію. Це визначення бере до уваги кілька факторів, включаючи очікуване використання основного засобу Компанією, очікуваний фізичний і моральний знос, який актив може зазнати з часом, а також будь-які правові чи інші обмеження, які можуть вплинути на умови використання або інші відповідні фактори. Важливо зазначити, що амортизація об'єкта починає

нараховуватися з місяця, наступного за місяцем введення об'єкта в експлуатацію.

Амортизація активу припиняється, коли актив класифікується як утримуваний для продажу, або коли він вилучається з бухгалтерського обліку компанії, залежно від того, що станеться раніше.

Станом на вказану звітну дату актив відображається у фінансовій звітності за його первісною вартістю, зменшеною на загальну суму накопиченої амортизації та будь-яких потенційних збитків від знецінення, які могли бути визнані.

Під малоцінними необоротними матеріальними активами розуміються матеріальні активи вартістю менше 20 тис. грн і очікуваним строком корисного використання більше одного року. За даними МНМА, ці активи підлягають амортизації, яка нараховується у 100-відсотковому розмірі їх вартості в перший місяць використання. При проведенні переоцінки або оцінки знецінення необоротних активів поріг суттєвості встановлюється у величині, яка на 10 відсотків відхиляється від справедливої вартості залишкової вартості об'єктів обліку.

Відповідно до НП(С)БО 7 у бухгалтерському обліку основним засобом вважається або закінчений пристрій з усіма супутніми приналежностями та компонентами, або окремий об'єкт, конструктивно відокремлений і призначений для самостійного виконання певних функцій. Він також може стосуватися групи взаємопов'язаних об'єктів однакового чи різного призначення, які мають спільні пристрої, аксесуари, засоби керування та інфраструктуру обслуговування. Це означає, що кожен окремий елемент у комплексі може функціонувати лише як частина цілого і не може працювати незалежно [70].

У випадках, коли основний засіб складається з компонентів, які мають різну тривалість корисного використання, кожен із цих компонентів можна ідентифікувати та розглядати в бухгалтерському обліку як окремий основний засіб.

Щоб об'єкт можна було класифікувати як основний засіб, він повинен відповідати певним вимогам. По-перше, має існувати ймовірність отримання економічних вигод від його використання. Крім того, об'єкт повинен мати можливість пройти надійну оцінку з точки зору його грошової вартості. Ці критерії є важливими для визначення того, чи кваліфікується об'єкт як основний засіб у бухгалтерських записах компанії.

Належне управління основними засобами та ефективне структурування системи бухгалтерського обліку значною мірою залежать від відповідної класифікації цих активів на основі їх економічних і технічних характеристик.

В Україні класифікація основних засобів визначається законами, викладеними в НП(С)БО 7 «Основні засоби» та Податковим кодексом, закріплюючи їх класифікацію на правовому рівні.

Положення, викладені в НП(С)БО 7 щодо бухгалтерського обліку, містять конкретні вказівки щодо класифікації основних засобів [70] за призначенням та технічними характеристиками. Ці активи поділяються на різні групи, такі як земля, витрати на поліпшення землі, не пов'язані з забудовою, будівлі, споруди, трансмісійне обладнання, машини, транспортні засоби, інструменти, прилади та різноманітні товарно-матеріальні цінності, такі як меблі, худоба та багаторічні насадження. Ця система класифікації дозволяє індивідуально відстежувати та реєструвати кожен тип основних засобів, що веде до більш точної та детальної фінансової звітності.

Податковий кодекс України містить вичерпну основу для категоризації основних фондів, враховуючи мінімально допустимі строки їх амортизації. Ця категорія чітко окреслена та представлена в таблиці 1.2 Податкового кодексу.

Таблиця 1.2 - Мінімально допустимі строки амортизації основних засобів та інших необоротних активів [66]

Групи	Мінімально допустимі строки корисного використання, років
група 1 – земельні ділянки	–
група 2 – капітальні витрати на поліпшення земель, не пов’язані з будівництвом	15
група 3 – будівлі	20
Споруди	15
передавальні пристрої	10
група 4 – машини та обладнання	5
з них:	
електронно-обчислювальні машини, інші машини для автоматичного оброблення інформації, пов’язані з ними засоби зчитування або друку інформації, пов’язані з ними комп’ютерні програми (крім програм, витрати на придбання яких визнаються роялті, та/або програм, які визнаються нематеріальним активом), інші інформаційні системи, комутатори, маршрутизатори, модулі, модеми, джерела безперебійного живлення та засоби їх підключення до телекомунікаційних мереж, телефони (в тому числі стільникові), мікрофони і рації, вартість яких перевищує 6000 гривень	2
група 5 – транспортні засоби	5
група 6 – інструменти, прилади, інвентар (меблі)	4
група 7 – тварини	6
група 8 – багаторічні насадження	10
група 9 – інші основні засоби	12
група 10 – бібліотечні фонди	–
група 11 – малоцінні необоротні матеріальні активи	–
група 12 – тимчасові (нетитульні) споруди	5
група 13 – природні ресурси	–
група 14 – інвентарна тара	6
група 15 – предмети прокату	5
група 16 – довгострокові біологічні активи	7

Джерело: сформовано автором на основі [36].

Економісти класифікують різні основні фонди, що використовуються в господарських операціях підприємства, на окремі групи залежно від конкретної функції, яку вони виконують у процесі виробництва. Один із методів, використаних для класифікації цих основних засобів, проілюстровано на рисунку 1.2.

Рисунок 1.2 - Класифікація об'єктів основних засобів

Джерело: побудовано автором на основі [30]

Частина основних фондів виділяється з метою безпосередньої участі людини у виробничому процесі, при цьому ці активи функціонують як знаряддя праці, які безпосередньо впливають на оборотний капітал і в кінцевому підсумку сприяють перетворенню ресурсів у кінцевий продукт. Ці предмети є важливими складовими категорії основних фондів разом із машинами, обладнанням та іншими інструментами, які безпосередньо беруть участь у виробничому процесі.

На додаток до вищезазначених основних фондів існують різні інші типи нерухомих активів, які відіграють вирішальну роль у виробничому процесі, незважаючи на те, що вони не використовуються безпосередньо в ньому. До

них належать споруди, будівлі, транспортні засоби та обладнання, необхідні для ефективного управління основними операціями. Без цих активів виконання виробничого процесу було б неможливим. Тому ці активи зазвичай називають «неактивним компонентом» основних фондів.

Виробничі та невиробничі основні фонди поділяють на категорії за функціональним призначенням. Виробничі засоби відносяться до основних засобів, які безпосередньо сприяють процесу виробництва конкретного продукту або надання певних послуг. Ці активи беруть участь у кількох виробничих циклах і, не змінюючи свого природного стану, поступово вносять свою вартість у кінцевий продукт. Приклади виробничих активів включають машини, обладнання, будівлі та транспортні засоби. З іншого боку, невиробничі основні фонди не беруть безпосередньої участі у процесі виробництва, але мають важливе значення для суспільного відтворення. Їх призначення - задоволення соціальних потреб працівників. До невиробничих основних засобів належать житлові та комунальні будинки, їдальні, транспортні засоби та інші подібні засоби.

Основні засоби класифікуються на дві категорії залежно від їх використання: операційні активи та неопераційні активи. Операційні активи активно використовуються в повсякденній діяльності підприємства, наприклад машини та обладнання, що зараз використовуються або здані в оренду. З іншого боку, неопераційні активи на даний момент не використовуються в бізнес-операціях і вважаються неактивними. Вони можуть включати активи, які тимчасово не використовуються або перебувають у стані консервації.

За формою власності основні фонди можна класифікувати як власні або орендовані. Власні основні засоби - це активи, які належать підприємству на правах власності. Ці активи обліковуються на балансі та придбані різними способами, такими як внески до капіталу компанії, фінансування із зовнішніх джерел або прибутки, отримані бізнесом. З іншого боку, орендовані основні засоби - це активи, які використовуються підприємством за договором оренди

і не є власністю підприємства. Ці активи відображаються лише на балансі орендодавця, щоб запобігти дублюванню обліку.

Різні види діяльності можна класифікувати на основі основних засобів, які в них беруть участь, до яких належать операційна, фінансова та інвестиційна діяльність. В операційній діяльності переважно використовуються виробничі основні фонди, такі як машини, обладнання, комп'ютери, лабораторії, вимірювальні прилади, транспортні засоби, меліорація та інші подібні активи. З іншого боку, фінансова діяльність передбачає довгострокові фінансові вкладення. Нарешті, інвестиційна діяльність передбачає основні засоби, які обслуговують інвестиційну діяльність реального сектору. Ці активи можуть включати обладнання для монтажу, об'єкти незавершеного капітального будівництва та інші матеріальні активи, пов'язані з інвестиціями в різні сектори.

Одним з найважливіших елементів обліку основних засобів є їх оцінка. Що стосується фінансового обліку, то оцінка основних засобів є безперервним процесом, який насправді ніколи не зупиняється.

Оцінка відіграє вирішальну роль у процесі бухгалтерського обліку, слугуючи життєво важливим інструментом для полегшення обміну та обліку операцій, пов'язаних із купівлею та продажем товарів з точки зору товарно-грошових відносин. Він виступає як окрема форма ціноутворення, що дозволяє визначити загальну вартість матеріальних цінностей, їх склад, структуру, амортизаційні відрахування, ефективність їх використання. По суті, оцінка служить засобом кількісної оцінки існування та руху об'єктів, що не обертаються, за допомогою певної міри.

Оцінка необоротних активів являє собою фінансову вартість, присвоєну об'єктам, які будуть визначені як основні засоби в бухгалтерському обліку. Це включає матеріальні активи, такі як земля, обладнання та худоба, а також нематеріальні активи, такі як патенти та торгові марки. Початкова вартість цих активів реєструється в системі бухгалтерського обліку, щоб точно відобразити їх вартість і внесок у загальний фінансовий стан компанії.

М. І. Боднар наголошує на важливості звернення до двох принципових аспектів при оцінці основних фондів: визначення термінів створення та встановлення відповідного рівня. З них оцінка поточного моменту має величезне значення, оскільки передбачає визначення вартості активів на момент прийняття управлінських рішень. Ця оцінка дає змогу порівняти вартість активів, зареєстровану в системі бухгалтерського обліку.

Загляд у майбутнє та оцінка майбутніх результатів мають вирішальне значення для прогнозування розрахунків, визначення потенційних прибутків і оцінки загальної ефективності бізнесу. Цей далекоглядний підхід відіграє ключову роль у зростанні та успіху підприємства.

Для визначення вартості основних засобів можна використовувати кілька підходів, зокрема метод первісної вартості, який передбачає віднімання суми накопиченої амортизації, або метод справедливої вартості.

Відповідно до НП(С)БО 7 первісна вартість основних засобів — це сума, за якою ці об'єкти обліковуються на балансі підприємства. Простіше кажучи, це стосується первісної вартості, понесеної для придбання або створення необоротних активів. Цю вартість можна визначити, враховуючи історичну (фактичну) вартість активів або їх справедливую вартість на момент придбання [7].

Підсумовуючи, первісна вартість основних засобів включає ряд витрат, включаючи платежі постачальникам і підрядникам, реєстраційні збори, імпортерне мито, невідшкодовані непрямі податки, витрати на страхування, витрати на транспортування та встановлення та інші витрати, пов'язані з підготовкою основних засобів до його цільове призначення. Також враховуються фінансові витрати. Ще одним видатком, який необхідно враховувати при розрахунку первісної вартості основних засобів, є ввізне мито. Крім того, якщо компанія сплачує непрямі податки під час придбання основного засобу, але не може отримати відшкодування, наприклад суму ПДВ, яка не підлягає податковому кредиту через певні юридичні причини (наприклад, непідтверджена податкова накладна, компанія не зареєстрована як

платника ПДВ або майна, що придбавається за пільговими або неоподатковуваними операціями), ці витрати також відносяться до первісної вартості. Первісна вартість основних засобів включає кілька різних витрат. По-перше, компанія повинна заплатити постачальникам активів і підрядникам за впровадження ВМР (Модернізація та заміна бізнесу) без урахування непрямих податків. Зазвичай сюди входять суми ПДВ, які йдуть на податковий кредит покупця основного засобу. Крім того, існують різні реєстраційні збори, державне мито та інші подібні платежі, які пов'язані з придбанням або придбанням прав на основний засіб. Наприклад, при купівлі автомобіля ці витрати можуть включати реєстраційний збір в реєстрі транспортних засобів, вартість експертизи, номерних знаків, реєстраційних документів. Інші витрати, що вносять внесок у первісну вартість, включають страхування ризиків, пов'язаних із доставкою основного активу, транспортуванням, установкою, налагодженням та монтажем основного активу. Ці витрати необхідні для того, щоб привести основний засіб у стан, придатний для використання за призначенням. Нарешті, фінансові витрати також враховуються у складі первісної вартості основних засобів.

Первісна вартість основного засобу включає не тільки суму, яка була використана для його придбання або створення, а й будь-які позикові кошти, які були використані для цієї мети. Це включає позики, облігації, векселі та інші види довгострокових і короткострокових зобов'язань, за якими можуть нараховуватися відсотки (п. 4 НП(С)БО 31 «Фінансові витрати»). Крім того, будь-які витрати, понесені компанією у зв'язку з цими запозиченнями, такі як процентні витрати, також включаються до собівартості кваліфікованих активів. Однак важливо зазначити, що в цьому розрахунку враховуються лише ті фінансові витрати, які відповідають критеріям, викладеним у нормах НП(С)БО 31 «Фінансові витрати».

Крім того, окрім вищезазначених витрат, первісна вартість основних засобів включає відрахування, зарезервовані для вирішення фінансових зобов'язань, пов'язаних із демонтажем і переміщенням основних засобів, а

також забезпечення підготовки землі, на якій вони розташовані, для майбутнього використання. Цей розподіл зроблено з наміром покрити будь-які майбутні витрати, які можуть виникнути. Якщо регулююче законодавство передбачає і витрати, пов'язані з виконанням цих заходів, можуть бути точно визначені та перевірені, початкова вартість збільшується на визначену суму забезпечення.

Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16, який зазвичай називають «Основні засоби», демонструє певну схожість з НП(С)БО 7 щодо витрат, включених до початкових витрат на основні засоби. Однак важливо підкреслити, що, незважаючи на цю подібність, між цими двома стандартами бухгалтерського обліку існують явні відмінності.

Параграф 16 МСБО 16 містить вказівки щодо того, як визначити первісну вартість активу. Згідно з цим параграфом, дуже важливо повністю виключити очікувані майбутні витрати на виведення з експлуатації та натомість зосередитися на розгляді поточної вартості цих витрат. Це гарантує, що початкова вартість відображає фактичну вартість активу на момент придбання. Крім того, параграф підкреслює важливість регулярного перегляду суми забезпечення, пов'язаної з активом. Будь-яке збільшення цієї суми має бути віднесено до витрат на позики або фінансових витрат і не повинно додаватися до первісної вартості майна. Ця вимога гарантує, що фінансова звітність точно відображає економічну реальність придбання активу та подальших витрат на обслуговування.

Сьома редакція НП(С)БО 7 не дає вказівок щодо того, як визнавати первісні витрати основного засобу.

У таблиці 1.3 наведено відмінні характеристики, які сприяють розрахунку первісної вартості основних засобів, як визначено як національними, так і міжнародними стандартами.

Таблиця 1.3 - Формування первісної вартості основних засобів за МСБО 16 та НП(С)БО 7

<i>Напрямок</i>	<i>МСБО 16 [21]</i>	<i>НП(С)БО 7 [30]</i>
<i>Будівництво</i>	Об'єкти, побудовані/споруджені компанією (як і самостійно виготовлені промисловим способом) (п.22), оцінюються за тими самими принципами, що й об'єкти, придбані на стороні.	Об'єкти ОЗ зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю (п.7).
<i>Придбання в кредит</i>	У разі якщо об'єкт надходить за допомогою залучення кредитів (п.22), то облік витрат на виплату відсотків здійснюється відповідно до МСБО 23 «Витрати на позики», залежно від того, чи є цей об'єкт кваліфікованим активом, а також від умов і обставин сплати таких відсотків.	Витрати на виплату відсотків за кредит не включаються до первісної вартості об'єкта (п.8).
<i>Обмін або не грошові операції</i>	Собівартість такого об'єкта основних засобів оцінюється за справедливою вартістю (п.24), якщо операція обміну має комерційну сутність та збільшена (зменшена) на суму справедливої вартості отриманого активу або коштів, що була передана відданого активу можна достовірно оцінити. Якщо придбаний об'єкт не оцінюється за справедливою вартістю, його собівартість оцінюють за балансовою вартістю відданого активу.	Справедлива вартість основних засобів на дату отримання, збільшена (зменшена) на суму справедливої вартості отриманого об'єкта (отримана) під час обміну (при обміні на неподібний об'єкт) (п.13). Залишкова вартість переданого основного засобу (при обміні на подібний об'єкт), але якщо вона вища за справедливую вартість отриманого об'єкту, визнається справедливою вартістю, а різниця відноситься до витрат звітного періоду (п.12).
<i>За рахунок грантів</i>	Балансова вартість об'єкта основних засобів може бути зменшена на суму отриманих державних грантів (п.28), якщо таке фінансування було пов'язане з придбанням саме цього об'єкта. Облік отримуваних грантів регулюється МСБО 20 «Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу».	При первісному визнанні придбаних за рахунок урядових грантів (коштів цільового фінансування) об'єктів вартість цих активів на суму отриманих коштів зменшувати не дозволяється.
<i>Як внесок до статутного капіталу</i>	—	Погоджена засновниками (учасниками) підприємства справедлива вартість об'єктів основних засобів (п.10).
<i>Витрати на створення резерву майбутніх витрат</i>	При первісній оцінці об'єктів основних засобів до вартості об'єкта основних засобів може включатися резерв майбутніх витрат на демонтаж, ліквідацію об'єкта і відновлення ділянки після закінчення терміну експлуатації (п.18). Такі резерви нараховуються (визнаються й оцінюються) відповідно до МСБО 37.	—

Джерело: сформовано автором на основі [21], [30].

Переваги обліку основних засобів за первісною вартістю при їх першому придбанні не викликають сумнівів. Однак оцінка активів за їх первісною

вартістю повністю ігнорує вплив інфляції та інших ринкових коливань на їх вартість. З плином часу початкова вартість активів може значно відрізнятись від вартості аналогічних активів через інфляцію та інші зовнішні фактори. Для усунення цієї невідповідності необоротні активи піддаються переоцінці, в результаті якої визначається їх відновлена вартість.

Як зазначено в Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», основним фактором, який враховується при оцінці активів підприємства, є їх первісна вартість. Однак слід зазначити, що альтернативні методи оцінки також можуть використовуватися, і немає жодних обмежень щодо їх застосування [4]. Таким чином, відповідно до вказівок, викладених у НП(С)БО 7 щодо «Основних засобів», компанії мають можливість оцінювати свої основні засоби також за методом справедливої вартості [70].

Відповідно до положень, викладених у НП(С)БО 19, зокрема стосовно «Об'єднання підприємств», концепція справедливої вартості визначається як грошова вартість, за якою актив може бути проданий за бажанням або зобов'язання може бути негайно погашене, що впливає з угоди, яка відбувається між сторонами, які володіють значними знаннями, справжньою зацікавленістю та повною незалежністю одна від одної [9].

Справедлива вартість являє собою поточну ринкову вартість статті на конкретний момент складання балансу.

Декілька авторів стверджують, що справедлива вартість має декілька переваг перед історичною вартістю. По-перше, справедлива вартість підвищує достовірність, значущість і повноту звітної інформації, враховуючи економічну ситуацію та стан активів не лише на момент вибуття, а й у майбутньому до останньої переоцінки. По-друге, справедлива вартість сприяє більшій порівнянності показників звітності між різними підприємствами, оскільки вартість визначається без урахування конкретних обставин, унікальних для кожного окремого підприємства. Крім того, справедлива вартість забезпечує більш ефективний метод оцінки потенційних грошових потоків у майбутньому порівняно з історичними витратами, що особливо

важливо для зацікавлених сторін за межами організації. Він також є найнадійнішою основою для проведення порівнянь при оцінці ефективності використання основних фондів і дозволяє підприємствам збільшувати заставне кредитування, приймати обґрунтовані інвестиційні рішення та укладати розумні лізингові договори.

З оцінкою справедливої вартості пов'язано кілька недоліків. Однією з проблем є те, що він базується на оцінках, а не на фактичних економічних операціях чи первинних документах, покладаючись на різні методології для його визначення. Крім того, справедлива вартість не точно відображає фактичні операції, здійснені компанією, натомість надає гіпотетичну вартість, яка потенційно може бути отримана, якщо основний актив буде продано в певну дату [4].

У різних літературних творах поняття «справедлива вартість» часто ототожнюють з поняттям «ринкова вартість». Тим не менш, ми вважаємо це помилковим припущенням, оскільки НП(С)БО 19 чітко визначає, що справедлива вартість може охоплювати ширший діапазон оцінок, таких як відновна вартість за вирахуванням амортизації, «поточна ринкова вартість» тощо.

Водночас ринкова вартість є приблизною оцінкою, яку можна визначити за допомогою різних підходів, включаючи оцінку витрат і порівняння продажів, капіталізацію доходу та дисконтування грошових потоків. Ці методи також можуть слугувати основою для розрахунку справедливої вартості, хоча кінцева справедлива вартість враховуватиме стан активів і цільове використання.

Справедлива вартість може бути використана, коли є процвітаючий ринок, легкодоступні дані про ціни, залучені обізнані та неупереджені сторони, кваліфіковані особи та потенційне підтвердження від неупередженого оцінювача.

Коли ринок процвітає, справедлива вартість визначається ринковими цінами, але коли ринок неактивний, оцінювачі покладаються на свій професійний досвід, щоб суб'єктивно оцінити справедливую вартість.

Найточніша оцінка справедливої вартості зазвичай визначається ринковою вартістю на монополізованому ринку. Якщо ця інформація недоступна, оцінку можна зробити за допомогою дисконтованого доходу, отриманого від активу. У випадках, коли рентабельність не може бути точно розрахована, справедлива вартість визначається за вартістю заміщення. Це передбачає порівняння поточних цін на подібні транспортні засоби з аналогічним віком і умовами експлуатації з урахуванням амортизації та зносу.

Щоб точно оцінити справжню вартість активу, важливо звернутися до даних, які детально описують ринкову вартість матеріальних активів, таких як газети та журнали. Цю інформацію можна знайти в прайс-листах і публікаціях, які надають поточні ринкові ціни на ці товари.

Через складний характер розрахунку та аналізу справедливої ринкової вартості організації мають можливість заручитися послугами незалежного оцінювача, який має необхідну кваліфікацію, досвід і сертифікат для проведення оціночних робіт. Цей оцінювач використовує встановлені методи для визначення справедливої вартості основних засобів і згодом створює остаточний документ, відомий як звіт про оцінку, у якому вказано оціночну вартість активу. Вкрай важливо, щоб організація включила ці оціночні значення до своєї облікової політики, гарантуючи, що вони належним чином задокументовані та враховані в аналітичних записах.

Ефективне використання та облік основних засобів є ключовим для успішної господарської діяльності підприємства. Використання сучасних інформаційних технологій у процесі обліку основних засобів суттєво покращує роботу бухгалтерів, аналітиків та управлінців. Навіть впровадження електронного підпису на документах на нормативному рівні відкриває можливість електронної передачі звітності до державних контролюючих органів. Особливою перевагою новітніх програм для обліку є можливість

швидко формувати різноманітні звіти, розрахунки та проводити економічний та фінансовий аналіз діяльності підприємства. Вартість і час, витрачений на складання таких звітів, невеликі, що дозволяє повністю задовольнити інформаційними потребами управлінський персонал та скласти прогнозні розрахунки для прийняття ефективних рішень.

Для обліку компанія використовує програмний комплекс «Облік Saas» (рис. 1.3.)

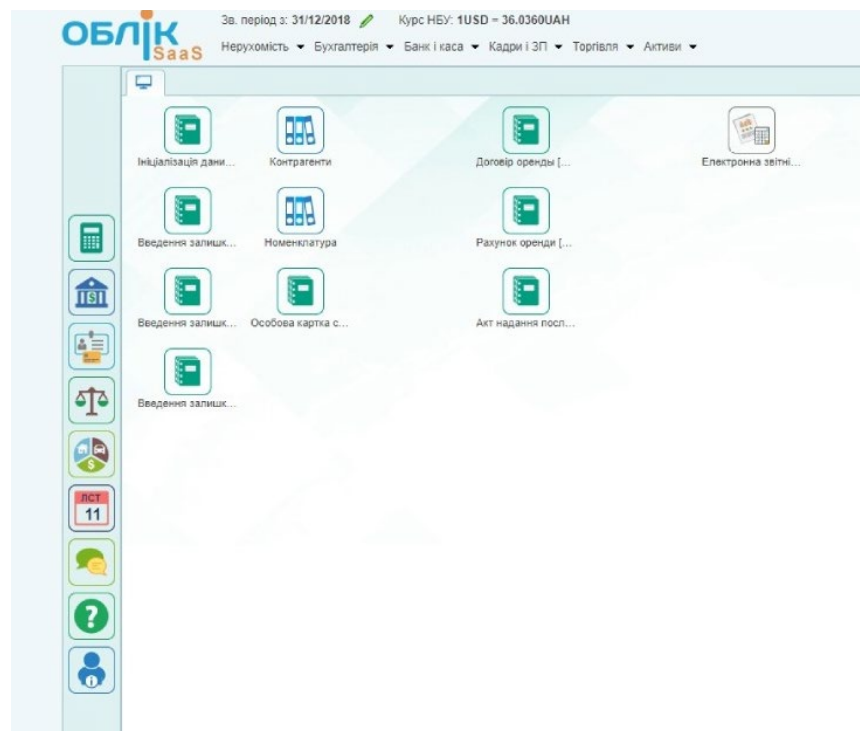

Рисунок 1.3 - Вигляд облікової програми для бухгалтерського обліку на ТОВ АК «КРОУ УКРАЇНА»

Джерело: побудовано автором на основі даних з програмного забезпечення ТОВ «АК «Кроу Україна»

Програмний засіб дозволяє в онлайн-режимі формувати бухгалтерські проводки та звіти.

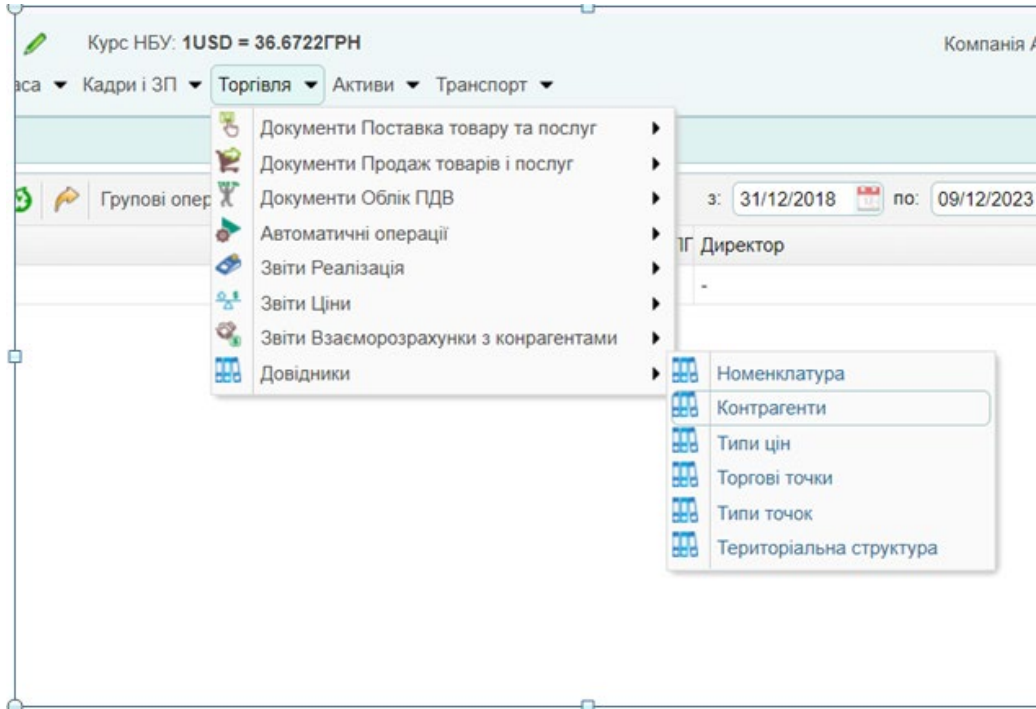

Рисунок 1.4 - Вікно формування документів та звітів

Джерело: побудовано автором на основі даних з програмного забезпечення ТОВ «АК «Кроу Україна»

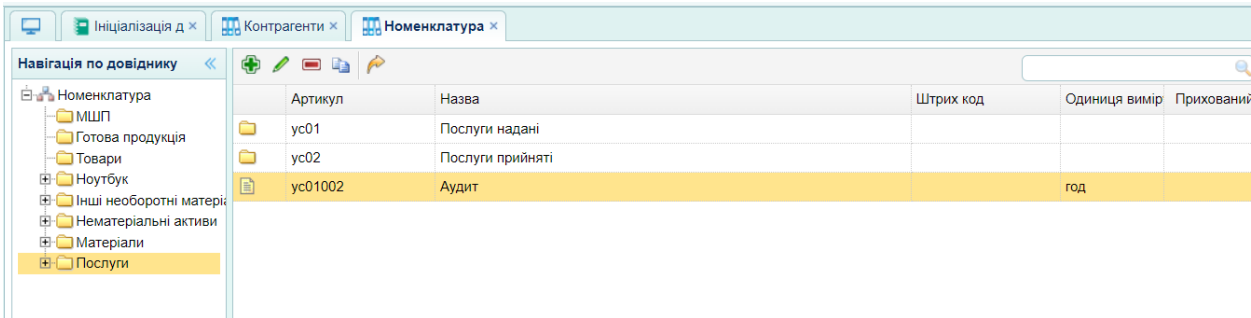

Рисунок 1.5 - Формування обліку послуг аудиторської компанії

Джерело: побудовано автором на основі даних з програмного забезпечення ТОВ «АК «Кроу Україна»

Таким чином, ТОВ «АК «КРОУ УКРАЇНА» використовує диджиталізацію в обліковій ділянці для ведення бухгалтерського обліку та формування звітності. Отже, ми можемо розглянути, як ведеться облік окремих статей за допомогою автоматизованої системи, що і буде зроблено в наступному розділі.

РОЗДІЛ 2

СТАН ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТОВ АК «КРОУ УКРАЇНА» З ВИКОРИСТАННЯМ КОМП'ЮТЕРНОЇ ОБРОБКИ ДАНИХ

2.1 Електронне документування операцій з обліку основних засобів ТОВ АК «Кроу Україна»

Завданнями обліку основних засобів підприємства за умови автоматизації обробки даних є:

1. Облік наявності основних засобів, нематеріальних активів та малоцінних швидкозношуваних предметів (далі – МШП) за місцем їх зберігання та використання.
2. Орендні основні засоби обліковуються постатейно.
3. Здійснити постатейний облік наявності дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння у складі основних засобів.
4. Своєчасно відображати надходження, вибуття та зміни основних засобів, нематеріальних активів та суб'єктів малого і середнього підприємництва за категоріями та групуванням.
5. Точно і своєчасно розраховувати використання основних засобів і нематеріальних активів малих і середніх підприємств.
6. Знос та амортизація основних засобів, амортизація нематеріальних активів та бухгалтерський облік суб'єктів малого та середнього підприємництва.
7. Здійснювати контроль за правильністю використання основних фондів підприємств малого і середнього бізнесу, розраховувати витрати на їх ремонт і ліквідацію.
8. Готувати дані для використання при підготовці поточних, періодичних та річних звітів.

9. Своєчасно проводити індексацію основних засобів та відображати результати на рахунках бухгалтерського обліку [2, с. 129].

Для вирішення вищезазначених завдань на підприємстві існує кілька способів. Вони включають використання електронних таблиць даних, використання спеціального програмного забезпечення, розробленого самою компанією, або використання універсального програмного забезпечення, наданого компанією-розробником. Це програмне забезпечення можна використовувати для низки цілей, таких як планування, облік, контроль та аналіз розрахунків.

Інформаційні системи бухгалтерського обліку складаються з різних компонентів, які працюють разом для досягнення конкретних цілей. Ці компоненти включають структуру системи, яка охоплює всі різні частини системи та те, як вони взаємодіють одна з одною. Кожен компонент у системі має певне призначення та відіграє вирішальну роль у загальному функціонуванні системи. Крім того, існує чіткий процес введення та виведення для кожного компонента, а також для системи в цілому. Важливо розуміти цілі та обмеження системи та її окремих компонентів, щоб ефективно використовувати систему для фінансової звітності та прийняття рішень.

У сфері комп'ютерних систем обробки інформації в області надання інформації є кілька окремих компонентів, які відіграють вирішальну роль. Однією з таких складових є зовнішнє інформаційне забезпечення, яке охоплює різні елементи, такі як система показників предметної галузі, система класифікацій, первинні документи. Ці елементи служать основою для отримання відповідної інформації із зовнішніх джерел. Іншим важливим компонентом є внутрішня підтримка, яка включає інформаційну базу даних, що зберігається на машинному носії. Ця внутрішня система підтримки забезпечує ефективне зберігання та пошук інформації в самій комп'ютерній системі [1, с. 73].

Облік основних засобів зазвичай розглядається як окремий компонент у ширшій структурі обліку необоротних активів у комп'ютерному програмному

забезпеченні. Ця відмінність виникає через те, що фундаментальні записи, які використовуються для управління основними активами, нематеріальними активами, іншими необоротними матеріальними активами та інвестиціями, універсально застосовуються до всіх підприємств. Крім того, методи бухгалтерського обліку, відображення господарських операцій на бухгалтерських рахунках і розрахунки однакові для цих категорій активів. Для вирішення цих завдань бухгалтерського обліку використовуються ідентичні первинні документи, але з різною величиною бухгалтерських рахунків, методами нарахування амортизації та видами витрат, пов'язаних з амортизацією та експлуатацією основних засобів, характерними для кожного підприємства. Отже, облік основних засобів вважається невід'ємною частиною ширшого процесу обліку необоротних активів на підприємстві [4, с. 137].

У сфері комп'ютерних систем доступні відповідні шаблони для електронних документів, щоб полегшити відстеження та реєстрацію руху основних засобів, а бухгалтерські розрахунки безперебійно проводяться за допомогою комп'ютерного програмного забезпечення. Використання передових комп'ютерних програм може значно оптимізувати процес бухгалтерського обліку, зокрема в управлінні основними засобами. Використовуючи сучасні технології та автоматизовану обробку документів, бухгалтери можуть значно підвищити свою продуктивність в організації. Інтеграція інформаційних технологій та автоматизації документообігу забезпечує швидкий доступ до основних баз даних для аналізу економічної діяльності та формування різних звітів на квартальній, піврічній та річній основі. Крім того, ці системи можуть надавати цінні інформаційні послуги відповідним організаціям і відділам управління для підвищення ефективності роботи. У нинішній ситуації вкрай важливо мінімізувати вплив несприятливих факторів на розвиток інформаційних систем, сприяючи таким чином розвитку та вдосконаленню сучасних комп'ютеризованих систем бухгалтерського обліку [3]. Таким чином, інтеграція автоматизованих облікових процесів у

компанії відіграє вирішальну роль у створенні даних для прийняття стратегічних рішень як у глобальному, так і в місцевому масштабі. Це включає в себе аналіз тенденцій, виявлення потенційних відхилень і адаптацію операційних стратегій відповідно до бізнес-ландшафту, що розвивається. Використання комп'ютеризованої технології для управління основними активами не тільки оптимізує операції, але й підвищує загальну ефективність організації.

Порядок ведення бухгалтерського обліку основних засобів та інших необоротних матеріальних активів, а також порядок розкриття інформації про них у фінансовій звітності викладено в НПСБО 7 «Основні засоби». Під час роботи з основними засобами в системах бухгалтерського обліку та фінансової звітності надзвичайно важливо дотримуватися різних правил бухгалтерського обліку, включаючи Загальні вимоги до фінансової звітності, запаси, оренду, доходи, витрати, об'єднання бізнесу та вплив обмінного курсу. Крім того, обов'язковим є дотримання вказівок Плану рахунків бухгалтерського обліку, активів, капіталу, зобов'язань і господарської діяльності підприємств і організацій, а також норм, викладених у Податковому кодексі України.

Критерії, які використовуються для ідентифікації основних засобів, можна порівняти з тими, які застосовуються для всіх інших видів активів.

Стандарти ідентифікації основних засобів можна порівняти зі стандартами визнання всіх активів. По суті, основний актив класифікується як актив, якщо існує висока ймовірність того, що компанія отримає економічні вигоди від його використання в майбутньому, і коли його вартість може бути точно визначена. Це означає, що основні засоби повинні відповідати певним умовам, щоб бути включеними у фінансовий звіт компанії. Ці умови гарантують, що лише активи з конкретною економічною та оціночною вартістю вважаються частиною загальних активів компанії. Зрештою, підтвердження основних засобів відіграє життєво важливу роль у точному відображенні фінансового стану та діяльності компанії.

Крім того, коли йдеться про визнання основних засобів, важливо враховувати певні критерії. Ці критерії включають суттєвість активів, тобто вони мають матеріальну форму. Крім того, основні засоби утримуються з наміром використовувати їх у виробництві чи постачанні товарів, наданні послуг, здаванні в оренду іншим особам або для адміністративних і соціально-культурних цілей. Крім того, очікується, що термін корисного використання основних засобів буде більше року або протягом операційного циклу, якщо він перевищує рік. Нарешті, основні засоби визнаються, якщо їх вартість перевищує 6000 грн.

Після ретельного вивчення вказівок, встановлених законодавством щодо ідентифікації та класифікації основних засобів, ми виявили, що ТОВ АК «Кроу Україна» старанно дотримується цих критеріїв, як показано на рисунку 2.3.

Актив у складі основних фондів ТОВ АК «Кроу Україна» відноситься до повного пристрою, що включає всі його супутні аксесуари та компоненти, або це також може бути окрема одиниця, яка є фізично окремою та призначена для виконання специфічних та автономних функцій. Він також може стосуватися пов'язаної групи об'єктів, незалежно від того, служать вони однаковим або різним цілям, які мають спільні пристрої, приладдя, елементи керування та єдину основу для обслуговування. Таке розташування дозволяє кожному окремому елементу функціонувати самостійно, тоді як комплекс може виконувати певне завдання лише тоді, коли всі компоненти працюють разом як єдине ціле.

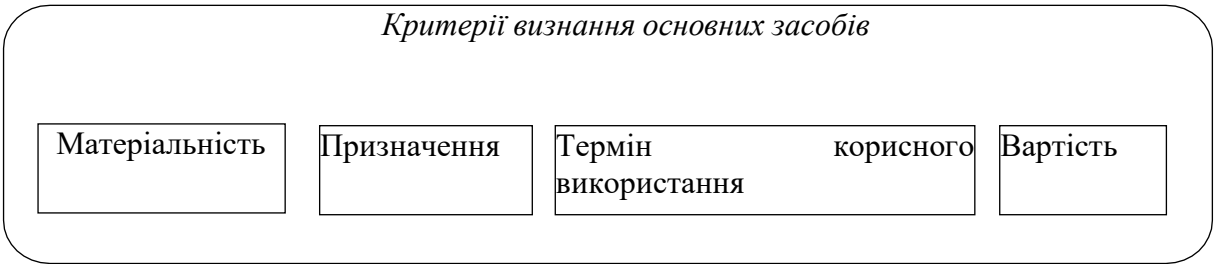

Рисунок 2.1 - Критерії визнання основних засобів у ТОВ «АК «Кроу Україна»

Джерело: побудовано автором на основі додатку Д та [30]

У випадку, коли основний засіб складається з різних компонентів з різними періодами корисності, у бухгалтерському обліку можна розглядати кожен із цих компонентів як окремий основний засіб.

Група основних засобів відноситься до набору необоротних матеріальних активів, які мають схожі технічні характеристики, функції та періоди використання. Ці активи зазвичай зберігаються для довгострокового використання в межах підприємства чи організації.

На основі характеристик, статусу та часу оцінки основних засобів можна визначити різні типи вартості. До них належать початкова вартість, потенційно переоцінена вартість, залишкова вартість, справедлива вартість, амортизована вартість та ліквідаційна вартість. Кожен тип вартості відіграє унікальну роль у визначенні вартості основних засобів у різних контекстах.

Процес оцінки має проводитися таким чином, щоб не роздувати активи чи зменшувати зобов'язання, оскільки це може створити штучне збільшення капіталу. У результаті основні засоби обліковуються на балансі за меншою з двох величин: їх історична вартість або поточна чиста вартість реалізації.

Основні засоби обліковуються на балансі за їх історичною вартістю, що відображає фактичну суму, сплачену за актив. Однак вартість основних фондів також коригується з урахуванням амортизації та зносу з часом, що дозволяє визначити їх залишкову вартість. Крім того, основні засоби переоцінюються як під час їх вибуття, так і наприкінці звітного періоду, щоб забезпечити точне відображення їх вартості у фінансовій звітності.

Первісна вартість основного засобу включає різні витрати. До них відносяться платежі постачальникам і підрядникам за будівельно-монтажні роботи без урахування непрямих податків. Він також включає комісію за реєстрацію активу та будь-які інші платежі, необхідні для придбання прав на актив. Крім того, імпортне мито та будь-які непрямі податки, пов'язані з отриманням активу, є частиною первісної вартості, якщо вони не відшкодовуються компанії. Також включаються витрати на страхування ризиків, пов'язаних з доставкою активу, а також витрати на установку, монтаж

і налаштування активу. Будь-які інші витрати, безпосередньо пов'язані з підготовкою активу до використання за призначенням, вважаються частиною первісної вартості.

Належний облік основних засобів передбачає підтримання контролю за їх зберіганням, точне документування їх придбання та внутрішнього переміщення, забезпечення їх ефективного використання та належну їх утилізацію, коли це необхідно. Він також включає регулярний запис амортизації, відстеження витрат на ремонт і виявлення будь-яких активів, які більше не потрібні або застаріли. Такий комплексний підхід до управління основними засобами має вирішальне значення для забезпечення фінансового стану та точності бухгалтерської звітності компанії.

Функціонал програмного засобу «Облік SaaS»:

Інтеграція з CRM: Облік SaaS інтегрується з CRM, що дозволяє вести облік подвійним записом.

Консолідована зведена звітність: У програмі можна вести консолідовану зведену звітність.

Зашифрована передача даних: Дані SSL передаються зашифрованим протоколом, забезпечуючи безпеку і конфіденційність інформації.

Різні комерційні операції: В обліку SaaS можна проводити різні комерційні операції, включаючи касові та банківські операції, а також розрахунок виплат співробітникам та роботу з клієнтами.

ТОВ АК «Кроу Україна» може придбати основні засоби декількома способами, включаючи купівлю в інших суб'єктів господарювання, внесення вкладу до статутного капіталу засновників, виготовлення їх власними силами, обмін на інший актив або безоплатне отримання.

Рисунок 2.2 - Формування облікової картки ОЗ в автоматизованій системі

Джерело: побудовано автором на основі даних з програмного забезпечення ТОВ «АК «Кроу Україна»

2.2 Синтетичний і аналітичний облік основних засобів ТОВ АК «Кроу Україна» з використанням комп'ютерної обробки даних

Рахунок № 10, також відомий як «Основні засоби», слугує спеціальною платформою для комплексного обліку та узагальнення даних щодо доступності та переміщення як самостійно придбаних, так і переданих у фінансову оренду активів, а також орендованих цілісних майнових комплексів. Ці активи, які підпадають під категорію основних засобів, ретельно класифікуються та ретельно документуються в цьому обліковому записі.

Коли на рахунок 10, також відомий як «Основні засоби», робиться дебетовий запис, це свідчить про те, що основні засоби були отримані та додані до балансу підприємства. Ці основні засоби можна придбати різними способами, будь то шляхом покупки, створення або навіть безкоштовного отримання. Вони обліковуються за їх первісною вартістю, включаючи будь-

які витрати, понесені для їх покращення, такі як модернізація, модифікація, розширення або реконструкція. Ці вдосконалення здійснюються з наміром збільшити очікувані майбутні економічні вигоди від використання основного засобу. З іншого боку, кредитовий запис на рахунку 10 означає вибуття основних засобів через їх продаж, безоплатну передачу або невідповідність критеріям визнання активом. Сюди також входять випадки часткової ліквідації основного засобу. Нарешті, дебетовий запис на рахунку 10 також містить резерви, зарезервовані для відновлення порушених земель, як того вимагає закон.

Рахунок 10 «Основні засоби» має такі субрахунки:

- 100 «Інвестиційна нерухомість»;
- 101 «Земельні ділянки»;
- 102 «Капітальні витрати на поліпшення земель»;
- 103 «Будинки та споруди»;
- 104 «Машини та обладнання»;
- 105 «Транспортні засоби»;
- 106 «Інструменти, прилади та інвентар»;
- 107 «Тварини»;
- 108 «Багаторічні насадження»;
- 109 «Інші основні засоби».

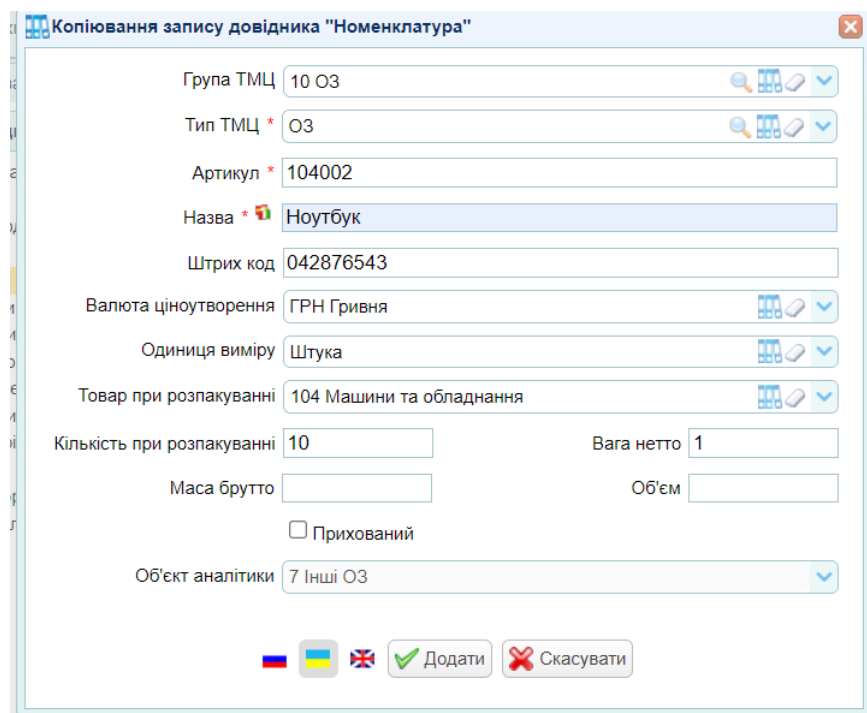
Субрахунок 100, відомий як «Інвестиційна нерухомість», слугує системою обліку наявності та руху активів інвестиційної нерухомості. Зокрема, земельні ділянки обліковуються окремо на субрахунку 101 «Земельні ділянки». Цей процес ретельного обліку забезпечує точне відстеження всіх об'єктів інвестиційної нерухомості та земельних ділянок в організації.

Субрахунок 102, також відомий як «Капітальні витрати на поліпшення землі», використовується для документування фінансових інвестицій, здійснених у підвищення якості та функціональності землі за допомогою різних проектів поліпшення, таких як меліорація, осушення, зрошення та інші

пов'язані роботи. Цей субрахунок служить для обліку капітальних витрат, спрямованих на поліпшення загального стану земельних активів.

Субрахунок 103, відомий як «Будівлі та споруди», служить комплексною системою обліку, яка ретельно документує існування, переміщення та трансформацію різноманітних архітектурних чудес, включаючи будівлі, споруди, їх невід'ємні компоненти та пристрої передачі. Крім того, цей субрахунок також охоплює облік житлових будинків, забезпечуючи ретельний облік усіх типів житла.

На субрахунках 104, 105, 106 ведеться облік засобів за категоріями «Машини та обладнання», «Транспортні засоби», «Інструменти, прилади та інвентар». Субрахунки спеціально призначені для моніторингу стану та вартості машин, обладнання, транспортних засобів, інструментів, пристроїв та інвентарю в організації.

Копіювання запису довідника "Номенклатура"

Група ТМЦ 10 ОЗ

Тип ТМЦ * ОЗ

Артикул * 104002

Назва * Ноутбук

Штрих код 042876543

Валюта ціноутворення ГРН Гривня

Одиниця виміру Штука

Товар при розпакуванні 104 Машини та обладнання

Кількість при розпакуванні 10 Вага нетто 1

Маса брутто Об'єм

☐ Прихований

Об'єкт аналітики 7 Інші ОЗ

Додати Скасувати

Рисунок 2.3 – Внесення даних по обліку за субрахунком 104 «Машини та обладнання»

Джерело: побудовано автором на основі даних з програмного забезпечення ТОВ «АК «Кроу Україна»

Для документального обліку наявності довгострокових біологічних активів використовуються субрахунки 107 та 108 відповідно до категорій «Тварини» та «Багаторічні насадження». Ці активи охоплюють багаторічні насадження, які не мають прямого відношення до сільськогосподарської практики.

Субрахунок 109, також відомий як «Інші основні засоби», використовується для обліку основних засобів, які не підпадають під інші субрахунки рахунку 10 «Основні засоби». Цей субрахунок має важливе значення для точної категоризації та управління всіма основними засобами, які не підходять до інших визначених категорій у ширшій системі обліку.

Згідно зі стандартною практикою бухгалтерського обліку, основні засоби спочатку обліковуються в дебеті рахунку 10, відомого як «Основні засоби», після їх надходження на виробничі приміщення. Це стосується лише тих випадків, коли основний засіб не потребує монтажу та може бути введений в експлуатацію одразу після надходження на підприємство.

Якщо основні засоби не відповідають критеріям, зазначеним вище, для обліку придбання основних засобів використовується запис на рахунку 15 «Капітальні інвестиції».

Первісна вартість матеріальних цінностей встановлюється шляхом аналізу інформації обліку витрат, пов'язаної з їх придбанням або освоєнням. Потім ця інформація документується як «Капітальні інвестиції» на рахунку 15 за дебетом.

– В ТОВ АК «Кроу Україна» синтетичний облік капітальних інвестицій ведеться на рахунку 15, а саме на трьох субрахунках: 152 для «Придбання (виготовлення) основних засобів», 153 для «Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів», та 154 для «Придбання (створення) нематеріальних активів». Ця детальна класифікація дозволяє точно відстежувати та керувати інвестиціями компанії в різні типи активів [36].

Під час введення в експлуатацію придбаних або створених об'єктів підприємство обліковує витрати на окремих субрахунках за рахунком 15 «Капітальні інвестиції». Потім ці витрати розподіляються на різні рахунки, такі як рахунок 10 «Основні засоби», рахунок 11 «Інші необоротні матеріальні активи» або рахунок 12 «Нематеріальні активи». Цей процес означає включення об'єкта до складу основних засобів підприємства або інших необоротних матеріальних активів, і він обліковується на основі класифікації НП(С)БО 7 «Основні засоби» або НП(С)БО 8 для «Нематеріальних активів» для визнаних нематеріальних активів. Важливо визнати, що спосіб обліку необоротних активів може відрізнятися залежно від того, як вони були придбані та обліковані. Необоротні матеріальні та нематеріальні активи всередині компанії збільшуються за рахунок таких видів діяльності, як створення капіталу, отримання поставок, виробництво основних засобів та придбання інших необоротних матеріальних активів. Крім того, нематеріальні активи можуть бути створені зусиллями самої компанії.

Під час введення в експлуатацію основних засобів, а також інших необоротних матеріальних і нематеріальних активів витрати, що виникли, обліковуються за дебетом рахунків 152, 153, 154 і за кредитом відповідних субрахунків рахунків 10, 11, 12. Цей процес детального обліку має вирішальне значення, оскільки надходження активу на підприємство означає лише початок шляху придбання. Цілковито можливо, що для підготовки активу до експлуатації можуть знадобитися додаткові витрати, крім початкових витрат на придбання. Ці додаткові витрати також документально підтверджуються на рахунку 15, який в кінцевому підсумку вносить свій внесок у загальну вартість основного засобу, необоротного матеріального активу або нематеріального активу. Хоча ці витрати, зареєстровані на рахунку 15, класифікуються як активи, вони не вважаються окремими активами, доки їх не перенесуть на рахунки 10, 11 або 12, де вони утворюють частину первісної вартості відповідного активу.

ПКУ відіграє вирішальну роль у нагляді за обліком капітальних інвестицій з метою посилення та захисту необоротних матеріальних і нематеріальних активів з метою визначення податку на прибуток [36].

В результаті рахунок 15 структуровано з різними аналітичними субрахунками [10], наприклад 151 «Капітальне будівництво», 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів», 153 «Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів», 154 для «Придбання (створення) нематеріальних активів» та 155 для «Придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів», щоб ефективно управляти та відстежувати ці інвестиції.

Але через недостатність оборотів за цим рахунком для визначення ефективності необоротних активів, які реалізуються до повного їх амортизації, виникає необхідність створення нових субрахунків категорії «Капітальні інвестиції» згідно з структурою відтворення основних засобів та організацію інвестиційного циклу. Наша пропозиція спрямована на оптимізацію процесу бухгалтерського обліку шляхом запровадження додаткових субрахунків, які задовольняють різноманітні інформаційні вимоги для аналізу та моніторингу капітальних інвестицій підприємства. З метою розмежування різних складових капітальних вкладень рекомендуємо запровадити нові субрахунки на рахунку 15 (табл.2.1).

Таблиця 2.1 - Характеристика субрахунків до рахунку 15 «Капітальні інвестиції»

Субрахунок	Характеристика
1511 «Капітальне будівництво»	облік всіх витрат, які були понесені при капітальному будівництві;
1521 «Придбання основних засобів»	облік основних засобів, що придбані у сторонніх організацій;
1522 «Виготовлення основних засобів»	облік об'єктів ОЗ, що були створені власними силами;
1523 «Модернізація основних засобів»	облік витрат, що були спрямовані на поліпшення об'єкту ОЗ;
1531 «Придбання необоротних матеріальних активів»	Облік необоротних матеріальних активів що придбані у сторонніх організацій;
1532 «Виготовлення необоротних матеріальних активів»	облік необоротних матеріальних активів, що були створені власними силами;

Продовження таблиці 2.1

1541 «Придбання нематеріальних активів»	облік нематеріальних активів, що придбані у сторонніх організацій;
1542 «Виготовлення нематеріальних активів»	облік нематеріальні активи, що були створені власними силами;
1551 «Придбання довгострокових біологічних активів»	облік ДБА, що придбані у сторонніх організацій;
1552 «Виготовлення довгострокових біологічних активів»	облік витрат, які пов'язані з вирощуванням ДБА (тварини, рослини), або створенням їх власними силами;

Джерело: побудовано автором на основі додатку Д та внутрішніх нормативних документах ТОВ «АК «Кроу Україна»

Цей поділ забезпечить засіб для диференціації способу, яким підприємство отримує необоротні активи, таким чином накопичуючи важливу інформацію, адаптовану до конкретних вимог керівництва.

Окрім зазначених вище проблем щодо обліку та контролю капітальних інвестицій, є ще декілька проблемних моментів, які можна вирішити, запровадивши розкриття інформації в Наказі про облікову політику підприємства. Ці питання включають ідентифікацію об'єктів обліку, встановлення системи класифікації, визнання та оцінку інвестицій, належне документування операцій, впровадження процедури інвентаризації, організацію механізмів контролю та точне представлення інформації у фінансових звітах. Завдяки впровадженню цих заходів стає можливим генерувати надійну, вичерпну та першокласну інформацію, яка може ефективно керувати управлінням капітальними інвестиціями на підприємстві.

Визнання витрат КІ, пов'язаних із вдосконаленням основних засобів, визначається ступенем, до якого ці витрати сприяють подовженню очікуваного терміну служби активу, а також потенційним збільшенням кількості та якості продукції, робіт або послуг, які може бути створено або надано цим активом. Приклад такого вдосконалення:

- Акт модифікації та модернізації основних фондів здійснюється для продовження терміну їх корисного використання та підвищення їх виробничої здатності.

- Акт заміни конкретних компонентів обладнання з метою підвищення загальної досконалості товарів або послуг, що надаються.
- Впроваджено посилений технологічний процес, що обіцяє суттєве зниження початково запланованих витрат на виробництво.
- Одним із способів покращення будівлі є будівництво додаткових конструкцій, відомих як надбудови, які не тільки збільшують кількість місць і загальну площу будівлі, але й покращують обсяг і якість послуг, що надаються, або покращують умови, за яких ці послуги надаються [12, с. 73-81].

Вирішальним фактором в обліку витрат, пов'язаних з поліпшенням та відновленням основних засобів, є вид проведеного ремонту. Ця характеристика згодом визначає, як належним чином розподіляються витрати. З іншого боку, витрати, пов'язані з виконанням цих дій, стосуються саме витрат, накопичених протягом поточного періоду часу. Це відбувається, коли проводяться роботи з технічного обслуговування або ремонту активів, які зараз використовуються, або основних засобів. Коли йдеться про вдосконалення основного засобу, понесені витрати вносять свій внесок у загальну вартість активу, що в кінцевому підсумку призводить до збільшення його початкової вартості [43, с. 139].

У плані бухгалтерського обліку немає спеціального рахунку для відстеження цих витрат. Натомість витрати на зміцнення основних фондів додаються до первісної вартості основного засобу та обліковуються у ТОВ АК «Кроу Україна» на рахунку 15 «Капітальні інвестиції». Потім ці витрати включаються до загальної вартості активу на рахунку 10 «Основні засоби» [35].

Таким чином, у випадку, якщо компанія здійснює вдосконалення, такі як завершення незавершених проектів, реконструкція структур або модернізація обладнання, з очікуванням майбутніх вигод, ці зусилля документуються на рахунку 15. Дебет цього рахунку відображає витрати, понесені під час процесу. Після проведення всіх робіт з поліпшення первісна вартість основних засобів

підприємства доповнюється загальною вартістю поліпшень, як зазначено в офіційній документації.

Вищезазначені операції реєструються та документуються шляхом створення бухгалтерських проводок.

Отже, виходячи з положень, викладених у НП(С)БО 7 переліку статей щодо встановлення об'єктивної вартості основних засобів, можна зробити висновок, що з усіх перелічених статей лише одна стаття (ст. 8) має доречність щодо передачі КІ. Зокрема, ця стаття стосується витрат, понесених на будівництво та встановлення об'єктів, за винятком будь-яких непрямих податків, які сплачуються постачальникам і підрядникам активів [32]. Нормативно-правова база регулює ступінь регулювання вартості включення основних засобів щодо капітального будівництва, що здійснюється підконтрольними організаціями. Однак він не охоплює витрати, пов'язані з капітальним будівництвом в економічному розумінні.

Рахунок 15 відповідає за ведення повного обліку фінансових аспектів КІ. За дебетом рахунку 15, відомого як «Капітальні інвестиції», записується будь-яке збільшення витрат, пов'язаних із придбанням або виробництвом довгострокових активів, як матеріальних, так і нематеріальних. І навпаки, будь-яке зменшення цих витрат реєструється на кредитовій стороні рахунку.

Витрати, пов'язані зі сплатою відсотків за кредит, використаний для придбання або розвитку основних засобів, не включаються до первісної вартості цих активів, якщо вони були придбані за рахунок позикових коштів.

Справедлива вартість безоплатно отриманих основних засобів еквівалентна їх первісній вартості при отриманні. Це визначення здійснюється шляхом посилання на офіційні документи, створені з метою приймання-передачі цих об'єктів.

Початкова сума основних засобів, що входять до статутного капіталу товариства, буде визначена засновниками (учасниками) товариства як їх узгоджена справедлива вартість. Це буде задокументовано в офіційних протоколах зборів засновників і в актах прийому-передачі активів.

Первісна вартість об'єктів, переведених із складу оборотних засобів до основних засобів, наприклад товарів і готової продукції, визначається за їх собівартістю згідно з НП(С)БО 9 «Запаси» та 16 «Витрати». При обміні основного засобу на інший подібний актив первісна вартість дорівнює залишковій вартості переданого активу. Якщо залишкова вартість переданого активу вища за його справедливую вартість, первісна вартість нового активу, отриманого в обмін, коригується для відображення справедливої вартості переданого активу, при цьому будь-яка різниця відображається як витрати в поточному звітному періоді. .

2.3 Порядок розкриття інформації щодо основних засобів у фінансовій та внутрішньогосподарській звітності ТОВ АК «Кроу Україна» з використанням комп'ютерної обробки даних

У бухгалтерському обліку при придбанні об'єкта основних засобів шляхом обміну (повністю або частково) на інший об'єкт первісна вартість придбаного об'єкта визначається за справедливою вартістю переданого об'єкта основних засобів. Потім це значення коригується на основі суми готівки або еквівалентів, які були задіяні в обмінній операції. Ця інформація має вирішальне значення для точного відображення операції у фінансовій звітності компанії.

Вартість основних фондів спочатку визначається на основі ціни придбання, але може бути збільшена за рахунок додаткових витрат, пов'язаних із покращенням активу, наприклад модернізацією або реконструкцією. Ці вдосконалення здійснюються для збільшення майбутніх економічних вигод, які можна отримати від використання активу. З іншого боку, якщо частина основного засобу більше не потрібна або продається, первісна вартість активу зменшується через офіційну документацію. Регулярні витрати на технічне обслуговування для підтримання активу в робочому стані

та забезпечення очікуваних економічних вигод вважаються поточними витратами та не впливають на загальну вартість основного засобу.

Переоцінка основних засобів передбачає коригування їх залишкової вартості відповідно до справедливої ринкової вартості. Ця справедлива ринкова вартість — це ціна, за якою можна продати актив або врегулювати зобов'язання в угоді між добре поінформованими, зацікавленими та неупередженими сторонами.

У більшості випадків справедлива вартість основних засобів відповідає їх ринковій вартості. Цю цінну інформацію можна отримати з різних каналів, наприклад, переглядаючи прайс-листи, надані посередниками, збираючи дані з заводів-виробників, безпосередньо спостерігаючи за ринковими тенденціями, консультуючись з агентствами нерухомості або навіть звертаючись до офіційного відділу цін міста.

Методичні рекомендації щодо переоцінки основних засобів містяться в НП(С)БО 7, він же «Основні засоби». Відповідно до цього стандарту компанії дозволяється переоцінювати вартість основного засобу, якщо його залишкова вартість суттєво відрізняється від його справедливої ринкової вартості на кінець звітного періоду. Якщо організація вирішує переоцінити один основний засіб на певну дату, усі інші активи в тій же групі основних засобів також повинні бути переоцінені.

Поріг для визначення того, чи слід переоцінювати або знецінити основні засоби, можна розрахувати двома способами. Один із методів полягає в тому, щоб прийняти 1 відсоток чистого прибутку або збитку підприємства як порогове значення. Інший метод полягає у врахуванні відхилення на 10 відсотків між залишковою вартістю та справедливою вартістю основних засобів.

Офіційні документи містять вказівки щодо вимог до оціночної діяльності під час переоцінки основних засобів, і відповідно них формується поточна інформація про стан ОЗ у звітності.

2.4 Шляхи удосконалення комп'ютеризації процесу обліку основних засобів підприємства ТОВ АК «Кроу Україна»

У сфері використання комп'ютерних технологій і програмного забезпечення для бухгалтерського обліку існує потенціал для створення основи для аналітичного обліку в категорії «Нестачі і втрати від псування цінностей». Ця структура полегшить пошук відповідної інформації для управлінських цілей. Електронний документ може бути дійсним доказом, якщо він відповідає всім встановленим вимогам і може підтвердити його цілісність і справжність. Ретельний і постійний контроль за всією економічною діяльністю на підприємстві здійснюється за допомогою документації, яка є ключовою для вирішення багатьох питань, оскільки вона є основою бухгалтерського обліку.

Документація є життєво важливою складовою методології бухгалтерського обліку, оскільки вона дає змогу початково відслідковувати економічні операції та є обов'язковою вимогою для їх включення в облікові записи. Підставою для ведення бухгалтерського обліку таких операцій є первинні документи, які документують факт здійснення господарських операцій. Ці первинні документи мають бути сформовані під час здійснення господарської операції. Крім того, під час підготовки первинних документів можуть виникнути помилки, такі як недотримання встановлених форматів, затверджених відповідними органами, неналежні терміни зберігання, неправильне форматування та неповна інформація.

Процес створення документів відіграє вирішальну роль у регулюванні економічних взаємодій. Слід зазначити, що точний і повний бухгалтерський облік неможливо вести без правильно оформленої документації, оскільки від цього залежить достовірність і повнота облікової інформації для користувачів. Оскільки практика бухгалтерського обліку розвивається разом із технологічним прогресом, методологія та процедури проведення інвентаризації постійно вдосконалюються. Інтеграція сучасних комп'ютерних

технологій і впровадження автоматизованих робочих місць в бухгалтерських організаціях мають потенціал для підвищення ефективності бухгалтерського обліку. Ефективний підхід до вирішення цих проблем передбачає використання інформаційних комп'ютерних технологій у комерційних мережах за допомогою кодування інформації, наприклад штрихового кодування. Цей метод передбачає подання конкретних даних за допомогою штрих-коду, який складається з ряду паралельних темних і світлих смуг, розташованих відповідно до визначених правил. Обробка інформації щодо економічних операцій в автоматизованій корпоративній системі зазвичай відбувається за структурованою послідовністю, включаючи введення даних, реєстрацію в обліковій системі та обробку інформації з використанням визначених методів обліку, вбудованих у програмні алгоритми.

Програми такого типу надають широкі можливості синхронного заповнення, а також оновлення інформації інвентарних карток та інших реєстрів в процесі заповнення електронних первинних документів під час вступу, руху, вибуття основних засобів. Застосування комп'ютерних технологій є одним із способів покращення проведення інвентаризації. Можна майже повністю комп'ютеризувати процес проведення інвентаризації товарів, проставивши штрих-коди на товарах.

Таким чином, розвиток бухгалтерських технологій призвів до вдосконалення методології та процедур інвентаризації. Використання сучасних комп'ютерних технологій і автоматизованих систем в бухгалтерських організаціях має потенціал для підвищення ефективності обліку основних засобів. Рекомендованим підходом до вирішення цих проблем є інтеграція інформаційних технологій, зокрема за допомогою використання штрихового кодування. Штрихове кодування передбачає представлення даних за допомогою послідовності паралельних темних і світлих смуг, які розташовані відповідно до певних правил. Інформація про економічні операції з основними засобами зазвичай обробляється в автоматизованій системі, де дані спочатку вводяться, реєструються в обліковій

системі, а потім обробляються за допомогою встановлених методів обліку в програмних алгоритмах. Цей процес завершується остаточним формуванням інформації.

ВИСНОВКИ

Провівши поглиблений аналіз наукової літератури та нормативно-правових документів, що стосуються конкретної категорії основних засобів, ми змогли зробити кілька суттєвих висновків:

Дослідження було зосереджено на економічній категорії, відомій як «основні засоби». Зокрема, проаналізовано праці різних вчених, які визначили певні критерії розпізнавання цих основних засобів. Ці критерії включають суттєвість, яка стосується наявності фізичної форми; цільове призначення, під яким розуміється цільове використання цих засобів у виробництві, постачанні товарів, наданні послуг або адміністративних і соціально-культурних функціях; період корисного використання, який стосується терміну служби засобу, як правило, більше року, або робочого циклу, якщо він перевищує рік; та амортизація, яка стосується поступового перенесення вартості засобів на загальну діяльність підприємства. Ці вибрані критерії базуються на концепції «основних засобів», які є матеріальними активами, які зберігають свою природну форму протягом терміну корисного використання більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік). Ці активи використовуються як в економічній діяльності, так і в адміністративних або соціально-культурних функціях підприємства, і вони частково роблять внесок у вартість кінцевого продукту, послуги або результату власної діяльності підприємства.

Продемонстровано недоцільність обліку необоротних активів та груп вибуття, утримуваних для продажу, на рахунку 286. Ці активи пропонується обліковувати за початковою категорією Плану рахунків під назвою «Необоротні активи», а саме за рахунком 10 та субрахунком 109 «Інші основні засоби».

Ми вважаємо, що акт перетворення необоротних активів на економічну вартість шляхом їх продажу відповідає визначенню ННП(С)БО 1. Для усунення вищезазначених обмежень пропонуємо включити використання

інших доходів та рахунки витрат для обліку доходів і витрат, пов'язаних з продажем необоротних активів, які утримуються для продажу. Цього можна досягти шляхом додавання субрахунків до Плану рахунків та включення відповідних реквізитів до розділу «Примітки» річної фінансової звітності, що надасть вичерпну інформацію щодо необоротних активів, утримуваних для продажу.

Вивчається процес законодавчого регулювання, організації та подання бухгалтерської інформації з ремонту основних засобів. Було помічено, що класифікація цих ремонтів як капітальних або поточних визначається очікуваними економічними перевагами, які компанія отримає від їх майбутнього використання. Існує тверде переконання, що існує потреба удосконалити систему обліку витрат, пов'язаних з ремонтом основних засобів, за допомогою законодавчих заходів.

Проведено оцінку ефективності комп'ютерної обробки даних в обліку основних засобів на ТОВ АК «Кроу Україна». Для розробки комп'ютеризованої системи бухгалтерського обліку використовуються різні методи. На основі їх впливу на організаційну структуру визначено два різних підходи. Перший підхід передбачає узгодження інформаційних технологій з існуючою організаційною структурою та практикою бухгалтерського обліку. КСБО передбачає мінімальні зміни організаційної структури та акцентує увагу на оновленні техніки роботи. Відповідальність розподіляється між технічним персоналом (операторами) та експертами (бухгалтерами, менеджерами), при цьому збір та обробка інформації (фізичний документообіг) інтегрується з процесами прийняття рішень (інформаційний потік). Другий, більш ефективний підхід до впровадження КСБО передбачає вдосконалення та оптимізацію організаційної структури. Оптимізуючи організаційну структуру, впровадження інформаційних технологій може принести максимальну користь.

Можливості комп'ютерів дають змогу забезпечити порівняння фактичних залишків товарів з обліковими даними на підставі введеної в

машину інформації про облікові та фактичні залишки товарів. Це досягається завдяки тому, що в систему можна одночасно вводити інформацію про облікові та фактичні залишки товарів.

Отже, для удосконалення компютеризації процесу обліку варто додати в програмний засіб можливість внесення даних за штрихкодом, тобто сканування штрихкоду основного засобу дає можливість перейти на облікову картку ОЗ і провести інвентаризацію чи переоцінку у прискореному режимі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Артем'єва О.О., Томша А.О. Бухгалтерський облік в умовах діджиталізації. 2020. С. 50–54. URL: <http://eprints.kname.edu.ua/57711/1/%D0%9A%D0%9E%D0%9D%D0%A4%D0%95%D0%A0%D0%95%D0%9D%D0%A6%D0%98%D0%AF%20%D0%A2%D0%95%D0%97%D0%98%D0%A1%D0%AB%202020%281%29-50-54.pdf> (дата звернення: 14.04.2024).
2. Багацька К., Гейдор А. Бізнес-процеси в умовах діджиталізації економіки. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*. 2019. № 5. С. 23–32
3. Бандер О.І., Домбровська Н.Р. Порівняльний аналіз класифікацій капітальних інвестицій. *Вісник Одеського національного університету*. Серія: Економіка, 24, Вип. 1: 2019. 119-125 с.
4. Бондар М.І. Концепція вдосконалення обліку капітальних інвестицій. *Облік і фінанси АПК*. 2007. № 11-12. 230-234 с.
5. Височан О.С., Гнатюк Р.І. Первинний облік капітальних інвестицій. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія «Економічні науки». 2013. С. 85-87.
6. Грона, Н. М. Аудит і аналіз капітальних інвестицій підприємства. 2018. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/jspui/bitstream/316497/32531/1/%D0%93%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%B0.pdf> (дата звернення 12.04.2023).
7. Гусєва О. Ю., Легомінова С. В. Діджиталізація – як інструмент удосконалення бізнес-процесів, їх оптимізація. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2018. № 1 (23). С. 33-39 (дата звернення: 14.04.2024).
8. Дерій В.А., Камінська Т.Г. Облік і аналіз капітальних інвестицій для забезпечення розвитку процесу виробництва. *Проблеми економіки*. № 3. 2015. С. 258-266.
9. Домбровська Н.Р. Особливості організації економічного аналізу

капітальних інвестицій. 2019. С.10-11.

10. Інструкція про застосування Плану рахунків № 291: затв. наказом Мінфіну України від 30.11.1999. Дата оновлення 23.02.2024. *Офіційний вісник України*. 1999. № 52. Ст. 2606.

11. Кобець Д. Діджиталізація бухгалтерського обліку в контексті забезпечення конкурентоспроможності бізнесу. *Галицький економічний журнал*. 2023. № 4(83). С. 38-47.

12. Лисенкова Н.В. Економічна сутність інвестицій *Вісник ХДАК*. Вип. 44.2015. 73-81 с.

13. Лобода Н., Чабанюк О., Кольба Р. Діджиталізація як функція облікової діяльності: коронакриза як контекст. 2021. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/337.pdf> (дата звернення: 14.04.2024).

14. МСБО 1 – Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку «Подання фінансової звітності» від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_01_3#Text (дата звернення 20.04.2024).

15. МСБО 27 – Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку «Консолідована та окрема фінансова звітність» від 12.03.2013. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_045#Text (дата звернення 20.04.2024).

16. МСБО 28 – Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку «Інвестиції в асоційовані підприємства» від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_046#Text (дата звернення 20.04.2024).

17. Методика розрахунку індексу капітальних інвестицій: затв. наказом Державного комітету статистики України N 494 від 25.12.2009. Дата оновлення 01.01.2023. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/FIN52777> (дата звернення 18.04.2024).

18. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів: затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.09.2003р. Дата оновлення 18.10.2022. №561 (зі змінами ідоповненнями). *Бізнес-Бухгалтерія-*

Право. Податки. Консультації. 2008. № 13.

19. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013р. 433. Дата оновлення 02.02.2024. № URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13> (дата звернення 20.04.2024).

20. Міжнародні стандарти фінансової звітності. Міністерство фінансів України: офіц. веб-сайт. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standartifinansovoi-zvitnosti> (дата звернення 20.09.2023).

21. МСФЗ 16 – Міжнародний стандарт фінансової звітності 16 «Оренда» від 09.11.2023. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU17207> (дата звернення 20.04.2024).

22. Мулик Т.О., Мулик Я.І. Методичний інструментарій аналізу фінансової безпеки підприємств в системі економічних аспектів виробництва біопалива. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики.* 2016. № 9. С. 91–101.

23. Назарова К.О., Мойсеєнко О.М. COVID-криза як драйвер диджиталізації бухгалтерських процедур. *Бізнес-Інформ.* 2020. № 6. С. 227–234. URL: http://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2020-6_0-pages-227_234.pdf (дата звернення: 14.04.2024).

24. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. Дата оновлення 03.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення 11.04.2024)

25. Новікова О.П. Переваги та недоліки впровадження цифрових технологій в практику ведення бухгалтерського обліку. *V Всеукраїнська науково-практична конференція "Нові інформаційні технології управління бізнесом" [Електронне видання] : збірник матеріалів (м. Київ, 16 лютого 2022 р.).* Київ, С.211-216

26. НП(С)БО 10 – Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: затв. наказом Мінфіну України від 08.10.1999.

Дата оновлення 03.11.2020. *Офіційний вісник України*. 1999. № 43. С. 2166.

27. НП(С)БО 12 – Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції» затверджене наказом Мінфіну України від 17.05.2000р № 284. Дата оновлення 03.11.2020. *Офіційний вісник України*. 2000. № 21. С. 870.

28. НП(С)БО 15 – Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» затверджене наказом Мінфіну України від 14.12.1999р. № 860. Дата оновлення 03.11.2020. *Офіційний вісник України*. 1999. № 50. С. 2503.

29. НП(С)БО 31 – Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати»: затв. наказом Мінфіну України від 28.04.2006. № 415. Дата оновлення 03.11.2020. *Офіційний вісник України*. 2006. № 22. С. 1681.

30. НП(С)БО 7 – Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджене н а к а з о м Мінфіну України від 27.04.2000. Дата оновлення 29.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text> (дата звернення 02.05.2024)

31. НП(С)БО 8 – Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»: затв. наказом Мінфіну України від 18.10.99 №з0336. Дата оновлення 03.11.2020. *Офіційний вісник України*. 1999. № 44. С. 229.

32. Облік незавершених капітальних інвестицій. URL: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/10000454> (дата звернення:20.02.2024).

33. Остапчук Т.П. Облік і контроль капітальних інвестицій: теорія і практика здійснення: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.04 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит». Тернопіль, 2004. 21 с.

34. Панасюк В., Бурденюк Т., Мужевич Н. Особливості цифрової трансформації обліку. *Галицький економічний вісник*. 2021. № 1 (68). С. 70–76.

35. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та Інструкція про його застосування: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. №291 (зі

змінами і доповненнями від 09.12.2011). *Офіційний вісник України*. 1999. № 52. С. 2606.

36. Податковий кодекс України. Закон України від 02.12.2010. № 2755-VI. Дата оновлення 01.04.2024. *Офіційний вісник України*. 2010. № 92. С. 3248.

37. Подмешальська Ю. В., Мельник С.В. Аналіз сутності категорії капітальні інвестиції з метою організації обліку на підприємстві. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія: Економічні науки. 2015. С. 161-164.

38. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 №1560-XII. Дата оновлення 10.10.2022. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 4. Ст. 646.

39. Радевич Т.В. Нормативно-правове регулювання сутності капітальних інвестицій. *Інвестиції: практика та досвід*. 2014. № 23. 64-68 с.

40. Савченко А.М., Олянецька М.С. Особливості аналізу необоротних активів на прикладі підприємства ПАТ «Харківська бісквітна фабрика». 2019. 3 с.

41. Серединська В.М., Лужняк Л.Й. Аналіз капітальних інвестицій підприємства. Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія: міжн. наук.-практ. інтернет конф. 27.12.2019. Тернопіль. 2019. 195-197 с.

42. Тенюх З., Пелех У. Діджиталізація бухгалтерського обліку в Україні: стан та перспективи розвитку. *Економіка та суспільство*. 2022. № 41. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1588/1528> (дата звернення 02.05.2024)

43. Шишкова Н.Л, Шевченко О.О. Гармонізація обліку капітальних інвестицій підприємства. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2020. С. 64 .

44. CCA (2021). Professional accountants – the future: generation next. URL: <https://www.accaglobal.com/in/en/technical-activities/technical-resources-search/november/generation-next.html> (дата звернення: 01.05.2024).

ДОДАТКИ

Додаток А

**Основні відмінності організації обліку при комп'ютеризованому та
безкомп'ютерних способах обробки облікової інформації**

Елементи організації бухгалтерського обліку	Способи ведення облікових записів	
	Безкомп'ютерний	Комп'ютеризований
Загальні підходи до організації обліку		
Застосування обчислювальної техніки в бухгалтерському обліку	Механізація окремих ділянок облікових робіт	Вирішення завдання комп'ютеризації бухгалтерського обліку під час системної комп'ютеризації господарської діяльності підприємства
Зв'язок управління та бухгалтерського обліку	Обробка облікових даних відокремлюється від процесу управління. Управлінці використовують готові зведені дані	Обліковий процес не виділяється із загального процесу управління. Управлінці використовують оперативні облікові дані
Регламентація роботи облікового апарату	Посадові інструкції, положення про бухгалтерію, накази та розпорядження керівництва, плани та графіки роботи бухгалтерії, схеми документообігу	Праця персоналу організується відповідно до технології, яка передбачена в комп'ютеризованій системі бухгалтерського обліку
1. Методичний етап організації бухгалтерського обліку		
1.1. Організація первинного документування: • тип носіїв первинної інформації	Паперові носії первинної інформації. При механізації використовуються носії, пристосовані для обробки на обчислювальних установках (перфокарти, магнітні стрічки тощо)	Електронні (магнітні, оптичні) носії первинної інформації: електронні первинні документи, смарт-картки, штрихові коди. Паперові носії використовують як допоміжні
• проектування та створення форм первинних документів	Конструювання паперових форм первинних документів з урахуванням відповідних стандартів; використання готових бланків документів. При механізації обліку – кодування ряду реквізитів та їх виділення для полегшення обробки за допомогою обчислювальної техніки	За допомогою програмних засобів створення двох форм кожного первинного документу: форми, пристосованої для введення необхідних реквізитів до комп'ютерної бази даних; форми для роздруку документів на папері

Продовження Додатку А

• встановлення порядку здійснення записів в первинних документах	Розробка інструкцій із заповнення первинних документів	Створення алгоритму заповнення документів з автоматичним розрахунком ряду реквізитів та контролем за правильністю їх введення.
• виписка первинних документів	Ручна виписка документів, потім – передача їх до бухгалтерії та обробка	Створення електронних документів під час здійснення господарських операцій та одночасна їх обробка і накопичення
1.2. Встановлення строків та порядку проведення інвентаризації	Зазначення порядку та строків проведення інвентаризації в Наказі про облікову політику	Створення програмного алгоритму та застосування технічних засобів (штрихкоди) для проведення інвентаризації
1.3. Вибір методу оцінки активів	Вибір найменш трудомісткого із методів (LIFO, FIFO, фактичної собівартості тощо)	Програмна реалізація найбільш оптимального способу оцінки
1.4. Вибір методу калькулювання	Вибір номенклатури статей виробничих, загальногосподарських і цехових витрат, способу калькулювання виробничих виробів тощо	Побудова багаторівневих розрізів статей витрат, необхідних для потреб управління
1.5. Встановлення робочого Плану рахунків бухгалтерського обліку	Розробка ієрархічної структури субрахунків та обмеженої номенклатури аналітичних рахунків	Розробка багаторівневої ієрархічної та багатовимірної паралельної структури субрахунків та аналітичних рахунків
1.6. Встановлення переліку типових бухгалтерських проводок	Фіксація переліку проводок в посадових інструкціях облікових працівників	Програмно реалізований поточний контроль введення проводок на кожному комп'ютеризованому робочому місці (КРМ) бухгалтера
1.7. Визначення переліку і розробка форм звітності та порядку їх заповнення	Встановлення порядку заповнення стандартних звітів; розробка форм внутрішніх звітів	Програмування алгоритмів, за якими формуються запити до бази даних для вибірок, необхідних для формування звітів; створення комп'ютерних форм звітів
2. Технічний етап організації бухгалтерського обліку		
Вибір форми обліку	Вибір однієї з форм обліку, що найбільше відповідає потребам підприємства, та подальша механізація ведення окремих облікових регістрів	Встановлення порядку накопичення, обробки, узагальнення, контролю інформації відповідно до програмно реалізованих алгоритмів обробки первинної інформації

3. Організаційний етап організації бухгалтерського обліку		
3.1. Встановлення найбільш економної і найбільш зручної загальної схеми побудови облікового апарату	При паперовому способі – вибір однієї з схем побудови облікового апарату та його роботи (централізованої або децентралізованої); при механізованому – використання обчислювальних центрів в умовах централізації та КРМ бухгалтера – в умовах децентралізації	За допомогою комп'ютерних обчислювальних мереж облікові дані вводяться до бази даних програмно- апаратної системи децентралізовано, а накопичуються, обробляються та контролюються централізовано
3.2. Визначення оптимальної структури облікового апарату (розподіл облікової праці за ділянками обліку)	Розподіл праці за оперативно-технічною або функціональною ознакою; наявність двох категорій працівників: бухгалтерів та рахівників (операторів обчислювальних машин)	Розподіл праці переважно за функціональною ознакою; наявність двох категорій облікових працівників: бухгалтерів-операторів, що вводять дані, і бухгалтерів-контролерів, що реалізують логічні облікові функції
3.3. Встановлення норм праці та часу, необхідних для виконання робіт і визначення оптимальної чисельності бухгалтерії	Встановлення норм часу на складання первинних документів, заповнення регістрів, заповнення звітів	Встановлення норм часу на складання первинних документів та формування запитів до бази даних з метою отримання звітних показників
3.4. Набір кадрів та їх навчання	Набір працівників із навичками ведення бухгалтерського обліку в умовах паперового способу обробки облікової інформації; ознайомлення їх із особливостями діяльності підприємства	Набір облікових працівників із елементарними знаннями комп'ютерної техніки, навчання їх особливостям порядку ведення обліку, що реалізований в програмній системі
3.5. Організація робочих місць бухгалтерів	Організація окремих робочих місць бухгалтерів або їх КРМ	Організація технологічних ланцюжків обробки інформації та їх комп'ютеризація
3.6. Раціональне розміщення облікового апарату	Розміщення у безпосередньому сусідстві підрозділів та облікових працівників, які часто взаємодіють; розміщення бухгалтерії в цілому та її частин на близький відстані до оперативних підрозділів підприємства тощо	В бухгалтерії, як в окремому підрозділі, знаходяться тільки бухгалтери, які займаються підсумковим узагальненням та контролем облікової інформації; решта облікових працівників розміщені безпосередньо в місцях здійснення господарських операцій

Закінчення Додатку А

3.7. Встановлення належних інформаційних зв'язків всередині бухгалтерії і між бухгалтерією та оперативними підрозділами підприємства, а також із зовнішнім світом	Встановлення правил діловодства і створення схем та графіків документообігу	Застосування засобів електронного діловодства (процедур створення, заповнення та розсилки електронних документів); широке застосування електронних засобів комунікації (електронної пошти, телеконференцій)
3.8. Організація матеріального, інформаційного та технічного забезпечення облікових працівників; необхідні технічні засоби	Витрати на придбання канцелярського приладдя, бланків документів тощо	Вибір та придбання комп'ютерів і бухгалтерських програм
3.9. Мотивація працівників бухгалтерії	Основний вид стимулювання – оплата праці, інші види стимулювання	Можливість проявити свій творчий потенціал при програмуванні алгоритмів обробки інформації, та формуванні звітів для потреб управління
3.10. Встановлення правильного та точного обліку роботи облікових працівників та контроль виконання ними своїх функцій	Візуальний та наступний документальний контроль	Автоматичний безперервний контроль правильності заповнення документів та формування бухгалтерських проводок, здійснення документообігу, використання робочого часу
3.11. Організація архіву бухгалтерських документів	Первинні документи, реєстри, звіти роздруковуються та зберігаються в архіві	Створюються електронні сховища даних на електронних носіях первинної інформації

Додаток Б

**Порівняння вимог НП(С)БО 7 та МСФЗ 16 щодо відображення в
обліку та фінансовій звітності КІ [55, с. 64].**

Вимоги НП(С)БО 7	Норма, пункт	Вимоги МСФЗ 16	Норма, §
Визначення капітальних інвестицій як окремого об'єкту обліку			
Наведено поняття «капітальні інвестиції в необоротні матеріальні активи» з виділенням окремого рахунку для їх обліку.	п. 4; Інструкція про застосування Плану рахунків № 291[7]	Не передбачено ведення окремого обліку, сума капітальних інвестицій відображається одразу нарахунках основних засобів	
Формування первісної вартості (собівартості) майбутнього основного засобу			
1) Витрати на запасні частини, резервне та допоміжне обладнання			
Не передбачено включення до первісної вартості об'єкта основного засобу, відображаються у запасах	п. 15;	Дозволяється включення витрат у собівартість об'єкта основного засобу, якщо дотримується відповідність визначенню основних засобів	§ 8
2) Резерв витрат на демонтаж, переміщення та відновлення території, на якій розташований основний засіб			
Передбачено, що первісна вартість об'єкта основного засобу збільшується при створенні забезпечення на обґрунтовану суму зобов'язання щодо таких витрат	п. 8	Сума первісної попередньої оцінки таких витрат є складовою собівартості об'єкта основного засобу	§ 16
3) Фінансові витрати (витрати на позики, кредити)			
Фінансові витрати не включаються до первісної вартості об'єктів основних засобів, придбаних (створених) повністю або частково за рахунок запозичень, за винятком собівартості кваліфікаційних активів відповідно до НП(С)БО 31 «Фінансові витрати»	п. 8; НП(С)БО 31 «Фінансові витрати»[4]	Витрати на позики, які безпосередньо відносяться до придбання, будівництва або виробництва кваліфікованого активу, включаються до собівартості цього активу (об'єкта основного засобу)	§ 22;

Продовження Додатку Б

4) Сума сплачених коштів (перерахованих авансів) за майбутні основні засоби			
Не передбачено включення до первісної вартості об'єкта основного засобу; відображаються у складі оборотних активів як дебіторська заборгованість	п. 4 НП(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість»[5]	Собівартістю майбутнього основного засобу є сума сплачених грошових коштів або їх еквівалентів, тобто сума перерахованих авансів відображається у складі основних засобів	§ 6
Відображення подальших витрат на основні засоби			
1) Витрати на ремонти та технічне обслуговування			
Не передбачена зміна балансової вартості об'єкта основного засобу; відображаються у витратах звітного періоду	п. 15; НП(С)БО 16 «Витрати»	Не передбачена зміна балансової вартості об'єкта основного засобу; відображаються у прибутках чи збитках звітного періоду	§ 12
2) Витрати на проведення значних технічних оглядів			
Не передбачена зміна балансової вартості об'єкта основного засобу; відображаються у витратах звітного періоду	П 15; НП(С)БО 16 «Витрати»	Визнаються в балансовій вартості об'єкта основного засобу як заміна, якщо задовольняються критерії визнання. Сума попереднього значного технічного огляду підлягає припиненню визнання	§ 14
3) Витрати на заміну запасних частин			
Не передбачена зміна балансової вартості об'єкта основного засобу; відображаються у витратах звітного періоду	п. 15; НП(С)БО 16 «Витрати»	Визнаються в балансовій вартості основного засобу в момент понесення витрат за умови задоволення критеріїв визнання. Балансова вартість частин, які замінюють, підлягає припиненню визнання	§ 13

Закінчення Додатку Б

Критерії визнання майбутнього основного засобу активом			
Об'єкт основних засобів визнається активом, якщо існує імовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди від його використання та вартість його може бути достовірно визначена.	п. 6	Собівартість об'єкта основних засобів слід визнавати активом, якщо і тільки якщо: а) є ймовірність, що майбутні економічні вигоди, пов'язані з об'єктом, надійдуть до суб'єкта господарювання; б) собівартість об'єкта можна достовірно оцінити	§ 7
Відображення капітальних інвестицій у фінансовій звітності			
Формою фінансової звітності № 1 Баланс (Звіт про фінансовий стан) передбачено окремий рядок 1005 «Незавершені капітальні інвестиції»; формою 5 «Примітки до річної фінансової звітності» - розділ III «Капітальні інвестиції», рядки	НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [1]	Через відсутність такого об'єкту обліку, як капітальні інвестиції, їх відображення у фінансовій звітності (звіті про фінансовий стан, примітках) відбувається у складі основних засобів	—

Додаток В

**Порядок складання первинних документів в комп'ютеризованій
системі бухгалтерського обліку**

№ з/п	Документ	Постійні реквізити	Змінні реквізити		
			Вводяться користувачем в базуданих програми	Розраховуються (встановлюються) автоматично	Зміст в електронному Журналі операцій
1	Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів (форма ОЗ-1)	Назва підприємства, ідентифікаційний код, прізвища відповідальних осіб	Кореспондуючий рахунок, шифр аналітичного обліку, шифр, сума зносу, інвентарний номер, заводський номер, норма амортизації	Номер документа, дата складання, код особи, що відповідає за збереження основних засобів, код виду операції	Приймання основних засобів
2	Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів (форма ОЗ-2)	Назва підприємства, ідентифікаційний код, прізвища відповідальних осіб	Кореспондуючі рахунки, найменування об'єкту, сума	Номер, дата документа, інвентарний та заводський номер об'єкту	Ремонт основних засобів
3	Акт на списання основних засобів (форма ОЗ-3)	Назва підприємства, ідентифікаційний код, прізвища відповідальних осіб	Кореспондуючі рахунки, найменування об'єкту, обґрунтування необхідності списання з балансу	Рік виготовлення або будівництва, дата надходження на підприємство та введення в експлуатацію, номер акту, дата складання, первісна вартість, інвентарний номер, місце експлуатації, знос, норма амортизації	Списання основних засобів

Наказ про облікову політику АК «Кроу Україна»

Crowe Horwath AC Ukraine
Spaska 37, Kyiv
Tel. +38 044 391 3003
office@crowe.com.ua
www.crowe.com.ua

Наказ № 28.12-01

**м. Київ
28 грудня 2018 року**

**Про організацію бухгалтерського обліку і
облікову політику ТОВ «КРОУ ХОРВАТ ЕЙСІ УКРАЇНА»**

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 № 996-XIV зі змінами та доповненнями

НАКАЗУЮ:

Здійснювати ведення бухгалтерського обліку та складати фінансову звітність відповідно до затверджених Міністерством фінансів України та зареєстрованими в Міністерстві юстиції України Положень (стандартів) бухгалтерського обліку (далі - П (С) БО) № № 1-34 із змінами та доповненнями.

Здійснювати ведення бухгалтерського обліку відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 19.04.2001 г. № 186 зі змінами і доповненнями.

I. Організація бухгалтерського обліку.

1. Для достовірного і узгодженого відображення господарських операцій застосовувати Єдиний робочий план рахунків бухгалтерського обліку (додаток № 1).
2. Встановити тривалість операційного циклу - рік.
3. Визначити форму організації ведення бухгалтерського обліку - бухгалтерська служба на чолі з головним бухгалтером.
4. Визначити форму ведення бухгалтерського обліку - змішана (оборотні відомості, відомості аналізу бухгалтерських рахунків).
5. Визначити у складі звичайної діяльності операційну, інвестиційну та фінансову діяльність. Операційної вважати всю звичайну діяльність за винятком інвестиційної та фінансової. Інвестиційної вважати діяльність з придбання (створення) і реалізації необоротних активів. Фінансової вважати діяльність, яка призводить до зміни величини і структури капіталу.
6. Придбання, реалізацію та списання необоротних активів враховувати в складі інвестиційної діяльності.
7. Нарахування та виплату дивідендів акціонерам товариства відносити до фінансової діяльності.
8. Зміни розміру статутного капіталу враховувати в складі фінансової діяльності.

Продовження Додатку Д

9. Залучення позикового капіталу, нарахування та сплату відсотків за користування позиковим капіталом (включаючи відсотки за векселями) враховувати в складі фінансової діяльності.
10. Використовувати позабалансові рахунки для ведення інформації про активи, отриманих за договорами операційної оренди (лізингу), про залишки та рух ТМЦ, що є власністю третіх сторін і які перебувають на відповідальному зберіганні в розрізі рахунків, зазначених в Єдиному плані рахунків.
11. Для відображення господарських операцій не застосовувати 8 клас рахунків «Витрати за елементами».
12. Скласти звіт про Рух грошових коштів по прямому методу.
13. Для перерахунку доходів, витрат і руху грошових коштів середньозважений валютний курс не застосовувати.
14. Прийняти межу суттєвості для розкриття інформації у фінансовій звітності по всіх об'єктах обліку, що відносяться до активів, зобов'язань, власного капіталу, а також окремих видів доходів і витрат, що дорівнює 1 000 грн.

II. Бухгалтерський облік основних засобів організувати згідно П (С) БО-7 «Основні засоби»

1. Основні засоби класифікувати по групах відповідно до П (С) БУ 7 «Основні засоби».
2. Одиницею обліку основних засобів є об'єкт основних засобів.
3. Об'єкт, який визнається в якості основного засобу, оцінюється за первісною вартістю (собівартістю).
4. Фактична вартість об'єкта складається з сум, які сплачуються постачальникам активів та підрядникам за виконання будівельно-монтажних робіт (без непрямих податків), ввізні мита і непрямі податки у зв'язку з придбанням основних засобів, якщо вони не відшкодовуються підприємству, а також будь-які прямі витрати щодо приведення активу в робочий стан для використання за призначенням.
5. Вартість основних засобів, створених підприємством, визначається відповідно до П (С) БО 16 «Витрати». У вартість входять всі витрати, які безпосередньо пов'язані з їх створенням:
 - будівельні матеріали;
 - підготовчі витрати;
 - витрати на оплату праці;
 - разові платежі, такі як оплата дозволу на будівництво, оплата архітектурно-проектних робіт;
 - інші прямі витрати, безпосередньо пов'язані зі створенням основних засобів.
6. Вартість об'єкта, отриманого в обмін на подібний об'єкт, дорівнює залишковій вартості переданого об'єкта основних засобів. Якщо залишкова вартість переданого об'єкта перевищує його справедливую вартість, то первісною вартістю об'єкта основних засобів, отриманого в обмін на подібний об'єкт, є справедлива вартість переданого об'єкта з включенням різниці до витрат звітного періоду.
7. Вартість об'єкта основних засобів, придбаного в обмін на неподібний об'єкт, дорівнює справедливій вартості переданого об'єкта основних засобів.
8. Об'єкти основних засобів, отримані безкоштовно, обліковуються за справедливою вартістю, підтвердженою експертною оцінкою, проведеною під час такого отримання.
9. До малоцінних необоротних матеріальних активів (МНМА) відносити матеріальні активи з терміном корисного використання (експлуатації) більше одного року, вартісної критерій встановити до 6 000 гривень.
10. Всі основні засоби, придбані, отримані або вироблені своїми силами, але не введені в експлуатацію відображаються за рахунком «Придбання (виготовлення) основних засобів», «Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів», «Капітальне будівництво». Після їх фактичного введення в експлуатацію об'єкти основних засобів зараховуються на відповідні рахунки «Основні засоби».
11. Амортизація основних засобів нараховується прямолінійним методом протягом строку їх корисного використання.

Продовження Додатку Д

12. Амортизація інших необоротних активів нараховується наступними методами:
 - малоцінних необоротних активів і бібліотечних фондів нараховувати в розмірі 100% їх вартості в першому місяці використання;
 - інших необоротних активів - прямолінійним методом протягом строку корисного використання об'єкта.
13. Вважати строком корисного використання об'єкта мінімально допустимий строк корисного використання відповідно до класифікації груп основних засобів, інших необоротних та нематеріальних активів затвердженої в Податковому Кодексі України.
14. Ліквідаційна вартість об'єктів основних засобів прирівнюється до нуля.

III. Податковий облік основних засобів, малоцінних необоротних матеріальних активів і нематеріальних активів організувати згідно Податкового Кодексу України

1. Нарахування амортизації здійснювати за прямолінійним методом.
2. З метою нарахування амортизації застосовувати мінімально допустимі строки корисного використання відповідно до класифікації груп основних засобів, інших необоротних та нематеріальних активів затвердженої в Податковому Кодексі України.
3. Амортизацію МНМА нараховувати в першому місяці використання об'єкта в розмірі 100 відсотків його вартості.
4. Ліквідаційна вартість об'єктів основних засобів прирівнюється до нуля.

IV. Бухгалтерський облік нематеріальних активів організувати згідно П (С) БО-8 «Нематеріальні активи»

1. **Нематеріальний актив** – це немонетарний актив, який не має матеріальної форми, який може бути ідентифікований та утримується підприємством з метою використання протягом періоду більше одного року для виробництва, торгівлі, в адміністративних цілях чи надання в оренду іншим особам.

До нематеріальних активів відносять:

- торгові марки;
 - фірмові найменування;
 - програмне забезпечення;
 - ліцензії;
 - авторські права, патенти та інші права на промислову власність;
 - ноу-хау, рецепти, формули, проекти і макети;
 - право користування природними ресурсами;
 - право користування майном.
2. Первісна вартість нематеріального активу при його покупці включає:
 - покупну ціну;
 - імпорتنі мита;
 - непрямі податки, які не компенсуються та що включаються у вартість придбання;
 - витрати, безпосередньо пов'язані з підготовкою активу до використання за призначенням.
 3. Нарахування амортизації нематеріальних активів здійснювати прямолінійним методом протягом строку їх корисного використання.
 4. Ліквідаційна вартість нематеріальних активів прирівнюється до нуля.

Продовження Додатку Д

**V. Організувати бухгалтерський облік запасів
згідно П (С) БО-9 «Запаси»**

1. Одиницею запасів вважати вид (найменування) запасів.
2. Придбані запаси прибуткувати по історичній (первісній) вартості. У разі, якщо на момент оприбуткування запасів неможливо достовірно визначити їх первісну вартість, такі запаси можуть оцінюватися та відображатися за справедливою вартістю з наступним коригуванням до первісної вартості.
3. Оцінку запасів при вибутті визначати- методом ФІФО;
4. До МБП відносити предмети терміном служби менше 1 року. Вартість малоцінних і швидкозношуваних предметів, переданих в експлуатацію, виключається зі складу активів з подальшою організацією оперативного кількісного обліку таких предметів за місцями експлуатації і матеріально відповідальними особами протягом строку їх фактичного використання.
5. Транспортно-заготівельні витрати враховувати в складі вартості запасів, що надійшли без виділення на окремому субрахунку.

**VI. Організувати бухгалтерський облік
дебіторської заборгованості
згідно з П (С) БО - 10 «Дебіторська заборгованість».**

1. Дебіторська заборгованість підприємства класифікується як:
 - поточна - коли погашення цієї заборгованості здійснюється протягом дванадцяти місяців від дати балансу;
 - сумнівна - заборгованість за відвантажені товари (виконані роботи, надані послуги) або заборгованість по сплаті відсотків, щодо яких існує невпевненість в її погашенні боржником, і яка відрізняється від безнадійної заборгованості;
 - безнадійна - коли існує впевненість в її непогашення боржником або за якою минув строк позовної давності.
2. Поточну дебіторську заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги визнавати активом одночасно з визнанням доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг і оцінювати за первісною вартістю. До підсумку балансу поточну дебіторську заборгованість включати за чистою реалізаційною вартістю, яка визначається шляхом вирахування з дебіторської заборгованості резерву сумнівних боргів.
3. Поточна дебіторська заборгованість, яка є фінансовим активом (крім придбаної заборгованості, призначеної для продажу), включається до підсумку балансу за чистою реалізаційною вартістю.
4. Створювати резерв сумнівних боргів по дебіторській заборгованості за продукцію і товари, роботи, послуги, а також вексельної та іншої дебіторської заборгованості, за оцінкою платоспроможності.
5. Для аналізу дебіторської заборгованості створити постійно діючу комісію, що включає фахівців бухгалтерської служби, юридичної служби та служби аудиту. Зазначена комісія формує список безнадійної дебіторської заборгованості з зазначенням критеріїв визнання її безнадійною, термінів непогашення та представляє його для прийняття управлінського рішення.
6. Списання безнадійної заборгованості здійснювати за рахунок резерву сумнівних боргів, а при його недостатності - списувати з активів на інші операційні витрати.

Продовження Додатку Д

3. В бухгалтерському обліку доходи відображаються у звітному періоді підписання акту виконаних робіт.

XI. Організувати бухгалтерський облік витрат згідно П (С) БО - 16 «Витрати»

1. Об'єктом обліку витрат при виробництві продукції (виконанні робіт, наданні послуг) вважати вид продукції (робіт, послуг).
2. Встановити, що собівартість продукції (виконаних робіт, наданих послуг) складається з елементів, які безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат. Собівартість послуг з суборенди складається з витрат на оренду даного об'єкту.
3. До витрат майбутніх періодів відносити передплату за періодичні видання, сплачені авансом членські внески, страхування відповідальності, інші витрати, що відносяться до наступного облікового періоду.
4. Закриття витрат на фінансовий результат здійснювати в останньому місяці звітного періоду наступним чином:
 - собівартість реалізації, адміністративні витрати, витрати на збут та інші витрати операційної діяльності відносити на результат операційної діяльності;
 - фінансові витрати і втрати від участі в капіталі відносити на результат фінансової діяльності;
 - інші витрати відносити на результат іншої діяльності.

XII. Організувати бухгалтерський облік поточних і відстрочених податків відповідно до П (С) БО №17 «Податок на прибуток».

1. Відстрочені податкові активи і відстрочені податкові зобов'язання відображаються у фінансовій звітності на дату річного балансу. У проміжній фінансовій звітності показувати лише суму поточного податку на прибуток, обчисленого за правилами податкового обліку.
2. Відстрочені податкові активи і відстрочені податкові зобов'язання не нараховуються в період подачі фінансової звітності за формами 1-м, 2-м, 1-мс, 2-мс.

XIII. Організаційні питання

1. Для проведення інвентаризаційної роботи створюється комісія з трьох осіб з обов'язковим включенням до складу комісії фахівця бухгалтерської служби.
2. Встановити терміни проведення інвентаризації:
 - необоротних активів, незавершеного капітального будівництва - на 01.12 відповідного року;
 - розрахунків з дебіторами, кредиторами, бюджетом, соціальними та іншими фондами - щоквартально.
3. Інвентаризацію розрахунків здійснювати шляхом складання актів звірки розрахунків. Роботу зі складання актів звірок організувати таким чином:
призначити відповідальними за:
 - формування актів звірок - служба бухгалтерського обліку;
 - по підтвердженню актів звірок:
 - за розрахунками з покупцями – відповідний департамент, який надавав послуги покупцю;
 - по розрахунках з постачальниками - служба бухгалтерського обліку.
4. Формування та підписання актів звірок з покупцями здійснювати одночасно з підписанням остаточного акту наданих послуг по кожному окремому договору з покупцем.

Закінчення Додатку Д

5. Для об'єктів, що вводяться в експлуатацію очікуваний строк корисного використання встановлювати і фіксувати в акті введення в експлуатацію.
6. Для організації та проведення експертизи цінності документів і передачі їх в архів, а також для підготовки бухгалтерської документації до знищення, створити комісію в такому складі:
 - голова комісії - головний бухгалтер;
 - член комісії – юрист;
 - член комісії – аудитор.
7. Терміни зберігання первинних документів, звітних регістрів, бухгалтерських звітів і фінансової звітності, податкової звітності та іншої документації визначаються згідно з Переліком типових документів, які створюються в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, інших установ, організацій і підприємств, із зазначенням термінів зберігання документів, затвердженого наказом Головного архівного управління при КМУ України від 20.07.1998 р № 41 зі змінами та доповненнями.
8. Призначити відповідальних:
 - за виписку довіреностей на одержання ТМЦ - бухгалтера служби бухгалтерського обліку;
 - за облік і збереження бланків суворої звітності - бухгалтера служби бухгалтерського обліку;

XIV. Прикінцеві положення

1. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою
2. Наказ набирає чинності з 01 січня 2019 року.

Генеральний директор

В.Г. Козленко

Головний бухгалтер

К.С. Сатир

Додаток Ж

Фінансова звітність ТОВ АК «Кроу Україна»

Головний бухгалтер
ПАРАМОНОВА ГАННА
ОЛЕКСАНДРІВНА
Код ДРФО: 3094511561
6FVCE80CC24794F004000000FE
48090088351D00
КНЕДП "MASTERKEY" ТОВ "АРТ
-МАСТЕР"
Дата підпису: Відмітку
часу не встановлено

Генеральний директор
Потопальська Олена
Вікторівна
Код ДРФО: 2846601327
6FVCE80CC24794F0040000007D
D9900136351D00
КНЕДП "MASTERKEY" ТОВ "АРТ
-МАСТЕР"
Дата підпису: Відмітку
часу не встановлено

ТОВ АК "КРОУ УКРАЇНА"
Зареєстрований за ЄДРПОУ: 33833362 9003728826
Протокол № 6FVCE80CC24794F0040000003F
№ 48090088351D00.2024 16:35:50
КНЕДП "MASTERKEY" ТОВ "АРТ
-МАСТЕР"
Дата підпису: Відмітку
часу не встановлено

		КОДИ		
		2024	01	1
Підприємство	Дата (рік, місяць, число)			
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ	за ЄДРПОУ	33833362		
АУДИТОРСЬКА КОМПАНІЯ "КРОУ УКРАЇНА"				
Територія	за КАТОТТГ	UA80000000000551439		
М.КИЇВ, ОБОЛОНСЬКИЙ Р-Н				
Організаційно-правова форма господарювання	за КОПФГ	240		
Товариство з обмеженою відповідальністю				
Вид економічної діяльності	за КВЕД	69.20		
Діяльність у сфері бухгалтерського обліку й аудиту; консультування з питань оподаткування				
Середня кількість працівників, осіб	86			
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон	03040 Україна, м. Київ, Оболонська набережна, 33	0443913003		

1. Баланс на 31.12.2023 р.

Актив		Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1		2	3	4
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи		1000	181.5	303.9
Первісна вартість		1001	381.5	537.5
Накопичена амортизація		1002	(200.0)	(233.6)
Незавершені капітальні інвестиції		1005	-	-
Основні засоби:		1010	3 866.9	3 060.8
первісна вартість		1011	7 797.9	7 405.6
знос		1012	(3 931.0)	(4 344.8)
Довгострокові біологічні активи		1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції		1030	8 189.8	2 587.3
Інші необоротні активи		1090	-	-
Усього за розділом I		1095	12 238.2	5 952.0
II. Оборотні активи				
Запаси:		1100	8.4	1 875.0
у тому числі готова продукція		1103	-	-
Поточні біологічні активи		1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги		1125	7 153.3	5 268.7
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом		1135	23.1	19.8
у тому числі з податку на прибуток		1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість		1155	5 518.8	2 955.7
Поточні фінансові інвестиції		1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти		1165	15 119.7	15 815.3
Витрати майбутніх періодів		1170	198.5	3 788.3
Інші оборотні активи		1190	2 615.7	1 887.3
Усього за розділом II		1195	30 637.5	31 610.1
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття				
		1200	-	-

Закінчення додатку Ж

Баланс	1300	42 875.7	37 562.1
Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 000.0	1 000.0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	12 541.4	9 389.6
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	13 541.4	10 389.6
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	876.2	1 420.0
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	11 874.9	13 346.7
розрахунками з бюджетом	1620	1 638.7	759.1
у тому числі з податку на прибуток	1621	210.6	335.1
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	14 944.5	11 646.7
Усього за розділом III	1695	28 458.1	25 752.5
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	42 875.7	37 562.1

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2023

Р.

Форма № 2-м Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	63 380.6	47 241.9
Інші операційні доходи	2120	2 523.2	751.9
Інші доходи	2240	883.2	8 176.6
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	66 787.0	56 170.4
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(50 373.3)	(28 393.2)
Інші операційні витрати	2180	(13 147.2)	(19 080.4)
Інші витрати	2270	(5 735.3)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(69 255.8)	(47 473.6)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	-2 468.8	8 696.8
Податок на прибуток	2300	(683.0)	(237.6)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	-3 151.8	8 459.2

Керівник

(підпис)

Потопальська Олена Вікторівна

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

Парамонова Ганна Олександрівна

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

Додаток И

Акт-приймання передачі

ТОВ АК "Кроу Україна"
України підприємство, організація

Типова форма № 03-1
Затверджена наказом Міністату
від 29 грудня 1995 р. № 352
Код за УКУД _____

ідентифікаційний код ЄДРПОУ _____
Затверджую _____
" ____ " _____ 20__ р.

Акт
приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів

Номер документа	Дата складання	Код особи, яка відповідає за збереження основних засобів	Код виду операції
ЛК00-0000012	03.05.2024	00-0000002	Введення в експлуатацію

Здавач	Одержувач	Дебет		Кредит		Первісна	Шифр		Код	
Цех, відділ, дільниця, лінія		рахунок, субрахунок	Код аналітичного Обліку	рахунок, субрахунок	код аналітичного обліку	(балансова) вартість, грн	інвентарний	заводський	рахунки та об'єкта аналітичного обліку (для віднесення амортизаційних відрахувань)	норми амортизаційних відрахувань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Адміністрація	104		1521		18 500,00	104.012	00265116		

форми амортизаційних відрахувань	Поправочний коефіцієнт	Устаткування		Сума амортизації (зносу) за даними переоцінки на ____ 20__ р. або за документами придбання		Рік випуску (побудови)	Дата введення в експлуатацію (місяць, рік)	Номер паспорта
на повне відновлення	на капітальний ремонт	Вид	Код	17		18	19	20
12	13	14	15				03.05.2024	

підставі наказу, розпорядження № 12-FA

ї "3" травня 2020 р. ТОВ АК "Кроу Україна"

проведений огляд ноутбук Lenovo ThinkPad
найменування об'єкта

о приймається (передається) в експлуатацію від ФОП Мелецький В.П.

момент приймання (передачі) об'єкт знаходиться ТОВ АК "Кроу Україна"

місцезнаходження об'єкта

Коротка характеристика об'єкта ноутбук Lenovo ThinkPad

Закінчення додатка II

Об'єкт технічним умовам відповідає (не відповідає) Відповідає _____

_____ вказати, що саме не відповідає

Робота не потрібна (потрібна) Не потрібна
_____ вказати, що саме потрібно

Ці сумки іспитів об'єкта Підлягає введенню в експлуатацію

Сновок комісії Ввести в експлуатацію

Даток. Перелік технічної документації

Голова комісії Директор _____ Гавриш В.В.
 посада підпис і., по б., прізвище

Члени комісії _____ _____ _____
 посада підпис і., по б., прізвище

_____ _____ _____
 посада підпис і., по б., прізвище

_____ _____ _____
 посада підпис і., по б., прізвище

Об'єкт основних робіт прийняв _____ _____ _____
 посада підпис і., по б., прізвище

Зав. _____ _____ _____
 Посада підпис і., по б., прізвище

Змітка бухгалтерії про відкриття картки або переміщення об'єкта " _____ " _____ 20_ р.

Директор Гавриш В.В.

ТОВ АК «Кроу Україна»

Оборотно-сальдова відомість по рахунку 109 за 01.01.2024 - 10.05.2024

Виведені дані: БО (дані бухгалтерського обліку)

Рахунок	Сальдо на початок періоду		Обороти за період		Сальдо на кінець періоду	
Податк. призн.	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
Основные средства						
10	402 690,00				402 690,00	
Обл. НДС	402 690,00				402 690,00	
Автомобіль легковий Toyota Camry	253 210,00				253 210,00	
Комп'ютер Asus	25 000,00				25 000,00	
Комплект меблів (робоче місце)	31 440,00				31 440,00	
Комплект меблів (робоче місце)	31 440,00				31 440,00	
ноутбук Lenovo ThinkPad	18 500,00				18 500,00	
ноутбук Lenovo ThinkPad	18 500,00				18 500,00	
Принтер Canon МТ-23	10 500,00				10 500,00	
Принтер лазерний HP	14 100,00				14 100,00	
Итого	402 690,00				402 690,00	

Наказ щодо ведення об’єкта в експлуатацію

м. Київ

«03» травня 2024 р.

НАКАЗ №12-FA

Про введення в експлуатацію основних засобів та інших малоцінних необоротних активів

НАКАЗУЮ:

- 1. Ввести в експлуатацію основний засіб:

ноутбук **Lenovo ThinkPad** в кількості 1 (одна) одиниця за ціною 20 500,00 грн.
(вісімнадцять тисяч п’ятсот гривень 00 копійок)
- 2. Встановити ліквідаційну вартість ОЗ 1000,00 грн.
- 3. Амортизацію по ОЗ нараховувати прямолінійним методом.
- 4. Заборонити використання перелічених активів в особистих цілях.
- 5. Відповідальність за експлуатацію та зберігання залишаю за собою.

Директор _____ /Заноза Є.О./ |

Перелік засновників/учасників юридичної особи

YOU CONTROL

Введіть ваш запит...

Пошук

УКР

Увійти

Реєстрація

Перелік засновників/учасників юридичної особи

КАРПОВ ЛЕОНІД МИКОЛАЙОВИЧ

Адреса засновника: Україна, 03127, місто Київ, ВУЛИЦЯ ВАСИЛЬКІВСЬКА, будинок , корпус , квартира

Розмір внеску до статутного фонду: 200 000,00 грн

Частка (%): 20,00%

ПОТОПАЛЬСЬКА ОЛЕНА ВІКТОРІВНА

Адреса засновника: Україна, 04205, місто Київ, пр.Оболонський, будинок , квартира

Розмір внеску до статутного фонду: 200 000,00 грн

Частка (%): 20,00%

КОЗЛЕНКО ВОЛОДИМИР ГРИГОРОВИЧ

Адреса засновника: Україна, 04211, місто Київ, Оболонська набережна, будинок , корпус , квартира

Розмір внеску до статутного фонду: 300 000,00 грн

Частка (%): 30,00%

СТЕЦЬОК СЕРГІЙ СЕРГІЙОВИЧ

Адреса засновника: Україна, 03194, місто Київ, б.Кольцова, будинок , квартира

Розмір внеску до статутного фонду: 300 000,00 грн

Частка (%): 30,00%